

Kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotus ja taloussuunnitelma vuosille 2017 - 2019

Sisällys:

Toimintaympäristön muutokset	3
Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2017 talousarvioon.....	3
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	3
Rakennukset ja yleiset alueet	4
Palvelut ja luvat.....	5
Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2018–2019	7
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	7
Rakennukset ja yleiset alueet	9
Palvelut ja luvat.....	10
Kilpailuttaminen	12
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	12
Rakennukset ja yleiset alueet	13
Palvelut ja luvat.....	14
Riskienhallinta.....	14
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	14
Rakennukset ja yleiset alueet	15
Palvelut ja luvat.....	16
Kaupungin strategiaohjelma kaupunkiympäristön toiminnassa.....	17
Strategiaohjelman toteuttaminen toiminnassa	17
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	17
Rakennukset ja yleiset alueet	25
Palvelut ja luvat.....	27
Henkilöstösuunnitelma 2017–2019.....	29
Tilankäyttösuunnitelma 2017–2026	30
Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen.....	31
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	31
Rakennukset ja yleiset alueet	32
Palvelut ja luvat.....	33
Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi	34
Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen.....	34
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	34
Rakennukset ja yleiset alueet	34
Palvelut ja luvat.....	34
Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet	35

Maankäyttö ja kaupunkirakenne	35
Rakennukset ja yleiset alueet	35
Palvelut ja luvat	36
Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet	37
31001 Kaupunkirakenne	37
Sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	37
Muut toiminnalliset tavoitteet.....	38
Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet	39
Määrä- ja taloustavoitteet.....	39
31002 Rakennukset	40
Sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	40
Muut toiminnalliset tavoitteet.....	40
Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet	40
Määrä- ja taloustavoitteet.....	40
31003 Asuntotuotanto	40
Sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	40
Muut toiminnalliset tavoitteet.....	40
Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet	41
Määrä- ja taloustavoitteet.....	41

Liitteet 1-3

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2017 talousarvioon

Kaupunkiympäristön toimialaan vaikuttavat alla luetellut muutokset talousarvio- ja taloussuunnittelukaudella. Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistaminen vaikuttaa lisäksi koko toimialaan.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Maankäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuuteen vaikuttavat toimintaympäristömuutokset:

- Valtion ja kaupungin sopimuksen vaikutukset (MAL)
- Raide-Jokerin toteuttamisen vaikutukset maankäytön potentiaaliin
- Muiden raideinvestointien vaikutukset mm. täydennysrakentamismahdollisuuksiin
- Nykyisen liikennejärjestelmän tehokkaampi hyödyntäminen kaupungin tiivistyessä
- Digitalisaation tuomat mahdollisuudet liikennejärjestelmän kehittämisessä ja liikenteen seurannassa
- Suunnitteluun osallistumisen murros jatkuu (kaupunkiaktivismi, avoin data, sosiaalinen media)
- Yleiskaavan toteuttamisohjelman valmistelun vaikutukset resurssien kohdentamiseen ja painopisteisiin, mm. täydennysrakentamisen osuuden kasvaminen, kaupunkibulevardit
- Yleiskaavaprosessin ja liikennejärjestelmän kehittämisen synnyttämä laaja keskustelu haastaa palvelun viestimään entistä paremmin kaupungin kasvusta ja sen tarpeellisuudesta
- Uuden asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamisohjelman 2016 aiheuttamat toimenpiteet ja asuntotuotannon tavoitetason nousu
- Asunto-ohjelman tuotantotarpeen vaikutus suunnitteluun ja pohjatutkimusten hankintaan
- Markkinatilanteen aiheuttama asuntojen hintojen nousu ja monipuolisen huoneistotyyppijakauman toteuttamiseen liittyvät haasteet
- Omistusasuntojen yleinen markkinatilanne vaikuttaa käynnistettävien kohteiden määrään ja sitä kautta talousarvion toteutumiseen. Tonttivarannon perusteella talousarviovuoden tuotannosta noin 19 % on omistusasuntotuotantoa ja osa siitä sijoittuu vaativille täydennysrakentamisalueille. Uusille projektialueille toteutettavien kohteiden aikatauluihin vaikuttavat myös muiden asuntotuottajien hankkeiden ajoitus sekä liikenne-, palvelu- ja muiden ympäristöön liittyvien järjestelyiden aikataulut.

- Talousarvion toteutumisen edellytyksenä on AM-ohjelman mukaiseen tuotantoon soveltuvien ja varattujen tonttien toteuttamiskelpoisuuden, kuten kaavoituksen ja kunnallistekniikan valmistuminen. Peruskorjaustavoitteiden toteutuminen perustuu peruskorjaustoimeksiantojen saamiseen ja muiden, kuten rahoitusedellytysten olemassaoloon.
- Täydennysrakentamisen haasteet, mm. rakennusoikeuden/maanomistajien oikeudet ja tarpeet suhteessa kaupunkirakenteeseen sekä pysäköintiratkaisut
- Uusien alueiden käyttöönoton edellyttämät lisätarpeet suunnittelussa ja pohjatutkimuksissa sekä tontinluovutuksessa.
- Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutosten seurauksena vastuut hulevesiviemäroinnin kustannuksissa muuttuvat. Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY) on toistaiseksi maksanut kaikki huleveteen liittyvät kustannukset osana viemäroinnin kustannuksia ja perinyt kiinteistöiltä syntyneet kustannukset osana jätevesimaksua tai liittymismaksuina. Lainmuutoksen jälkeen kunta vastaa hulevesiviemäroinnistä ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Jos hulevesiverkosto pääkaupunkiseudulla jää HSY:n hallintaan, joutuu kunta maksamaan HSY:lle yleisiltä alueilta hulevesiverkoston johdettavien vesien osuuden kustannuksista. Kunta voi lainmuutoksen perusteella periä hulevesimaksua kiinteistöiltä. Muutos astuu pääkaupunkiseudun kuntien osalta voimaan 1.1.2018.
- Hulevesien johtamiseen ja em. lainmuutoksiin liittyviä asioita on valmisteltu HSY:n ja pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) yhteisessä ns. 'Kuntatekniikan sopimuksen seurantarhymässä'. Asioiden selvittely on kesken, eikä kustannusvaikutuksia vielä ole tarkemmin laskettu. Arvio em. yleisiltä alueilta johdettavien hulevesien kustannusosuudesta on 5–7 miljoonaa euroa. Kiinteistöiltä perittävien hulevesimaksujen suuruus on arvioitu olevan 2–3 milj. euroa, jotka tilitetään HSY:lle.
- Kaupungin väestön kasvu ja muun kielisten helsinkiläisten osuuden merkittävä lisääntyminen.
- Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen verkossa sekä sähköisten arkistojen ja työmenetelmien kehittämistarpeet.

Rakennukset ja yleiset alueet

Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuteen vaikuttavat toimintaympäristömuutokset:

- Vuoden 2017 talousarvion lähtökohtana on uudistuotannon osalta AM-ohjelmassa kaupungin omalle asuntotuotannolle asetettu 1 500 asunnon vuotuinen tavoite. Vuonna 2017 voitaneen päättää noin 700 asunnon peruskorjauksen toteuttamisesta.

- Asuntotuotannon rakennuttamien hankkeiden rakennus- ja peruskorjausmenot ovat noin 400 milj. euroa vuodessa käyntiin saatavan tuotannon määrästä ja rakentamisen hintatasosta riippuen. Asuntotuotannon talousarvio sisältää hankkeiden ulosmaksettavat menot, jotka katetaan rakennuttajapalkkiolla. Ulosmaksettavien menojen arvioidaan olevan noin 56 % Asuntotuotannon talousarviomenoista. Niistä suurin osa on hankkeiden rakennusaikaisia korkomenoja. Talousarvion toteutumisen kannalta merkittävä tekijä tulee olemaan vuoden 2017 korkomenot. Korkotaso on ollut poikkeuksellisen alhainen viime vuosina ja sen muutokset ovat olleet vaikeasti ennustettavissa.
- Asuntotuotannon tuotantomäärät vaikuttavat talous-suunnitelmakaudella asuntotuotannon tuloihin ja menoihin joko niitä laskevasti tai kasvattavasti.
- Hakaniemen kauppahallin korjaus alkaa talvella 2017, mikä on iso toiminnallinen muutos Tukkutorin toiminnassa. Remontin ajaksi Hakaniemen torille rakennetaan väistötilat kaupankäynnin jatkumisen turvaamiseksi. Vanhan kauppahallin ja Hietalahden kauppahallin vuokraustilanne on kohtuullinen. Talouden pitkittynyt taantuma vaikuttaa jonkin verran Tukkutorin asiakaskunnan taloudelliseen menestymiseen ja siten myös Tukkutorin toimintaan.
- Tukkutorilla sijaitseva Teurastamo kehittyy ja on löytänyt paikkansa ruokatapahtumien ja -yritystoiminnan alueena. Toimintavuoden aikana alkaa myös uuden pakastamon rakentaminen, joka varmistaa koko tukkualueen elintarvikealan toiminnan ja jatkuvuuden. Tällä on vaikutusta laajasti koko Helsingin kaupungin elintarvikealan elinvoimaisuuteen.
- Tukkutorin rooli vahvistuu tapahtumien tuottajana, järjestäjänä ja mahdollistajana. Street Helsinki -katuokafestivaalia ei järjestetä enää entisessä muodossa. Tilalle suunnitellaan ruoka- ja ravintolakulttuurin ammattilais- ja yleisötapahtuma, johon haetaan yhteistyökumppaneita.
- Tukkutori kehittää erityisesti torien ja kauppahallien tapahtumatoimintaa ja toimintaympäristöjä sekä Teurastamon ja Tukkutorin alueen yleisötapahtumia. Silakka-markkinat järjestetään lokakuussa 2017.
- Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen verkossa sekä sähköisten arkistojen ja työmenetelmien kehittämistarpeet.

Palvelut ja luvat

Palvelut ja luvat palvelukokonaisuuteen vaikuttavat toimintaympäristömuutokset:

- Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä ympäristöterveydenhuolto on siirtymässä maakuntien tehtäväksi. Ympäristöpalvelussa ympäristö-terveydenhuollon tehtävistä vastaavat elintarvike-turvallisuus- ja ympäristöterveyspalvelut.

- Elintarvikelain kokonaisuudistus on käynnistymässä vuoden 2016 aikana. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on vähentää lainsäädännöstä elintarvikealan toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa vaarantamatta kuitenkaan elintarviketurvallisuuutta.
- Ympäristönsuojelulain uudistaminen on käynnissä. Uudistuksilla ei tulle olemaan olennaisia vaikutuksia ympäristöpalvelun toimintaan eikä valtion ja kunnan viranomaisten työnjakoon. Suurin muutos on ympäristönsuojelun valvonnan muuttuminen osin maksulliseksi.
- Tupakkalain kokonaisuudistus lisää merkittävästi ympäristöpalvelujen tehtäviä. Sähkösavukkeet ja niissä käytettävät nikotiini- ja muut nesteet otetaan tupakkalain sääntelyn piiriin. Ympäristöpalvelujen tehtäviin kuuluisivat jatkossa myös tupakointikieltojen määrääminen asuinhuoneistojen parvekkeille ja sisätiloihin sekä eräisiin ulkotiloihin. Tupakkalain valvonnasta saadut tulot kasvaisivat merkittävästi.
- Vuonna 2015 aloitettiin koko maassa arvioiden mukaan hieman yli 30 000 asunnon rakennustyöt, mikä on noin 4 000 asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin. Valtion tuen turvin (ARA) käynnistettiin 8 500 uuden asunnon rakentaminen (vuotta aikaisemmin 7 400). Vuonna 2016 arvioidaan koko maassa aloitettavan yhteensä 31 500 asunnon rakentaminen. (Lähde: RT Suhdannekatsaus 12.4.2016). Rakentamisen kokonaisvolyymi oli Helsingissä vuonna 2015 myönnettyjen lupien osalta 3,72 miljoonaa m³ (32 % enemmän kuin vuonna 2014). Haettujen lupien m³-määrät nousivat runsaaseen 4,6 miljoonaan m³:iin, kun vuonna 2014 haettuihin lupiin sisältyi vain 2,1 miljoonaa m³.
- Vuoden 2016 ensimmäisellä vuosineljänneksellä on myönnettyissä rakennusluvuissa ollut nousua verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Myönnettyjen lupien määrä tilavuudella mitattuna on alkuvuonna ollut 1,1 miljoonaa m³ (vuonna 2015 vastaavasti 0,8 miljoonaa m³). Myös haettujen lupien määrässä on ollut selvää kasvua (1,1 m³ verrattuna vuoden 2015 vastaavaan ajankohtaan 0,9 m³).
- Rakennetun kaupunkialueen kasvu, kaupungin tiivistyminen ja julkisen kaupunkitilan uudet käyttötavat lisäävät alueiden valvontatarvetta, valmisteltavien lupien sekä käsiteltävien palautteiden määriä.
- Uusien alueiden tulo asukas pysäköintijärjestelmään lisää pysäköinninvalvonnan tarvetta. Valvontatekniikan hyödyntämistä lisätään esimerkiksi ottamalla käyttöön liikkuva, autoon liitetty valvontakamera. Valvojien liikkuvuutta parannetaan sähköavusteisilla polkupyörillä ja potkulaudoilla
- Tarve paikkatietopalvelujen jatkuvaan laajentamiseen ja maksuttomien kartta-aineistojen avaamiseen. Valtakunnalliset hankkeet kolmiulotteisen kiinteistönmuodostuksen toteutuksessa ja paikkatietotuotteiden kehittämisessä sekä kaupungin ja valtion 3D-tietomallihankkeet.
- Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen verkossa sekä sähköisten arkistojen ja työmenetelmien kehittämistarpeet.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2018–2019

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Uuden MAL-sopimuksen ja Kotikaupunkina Helsinki -ohjelman (AM-ohjelma) edellyttämä asuntokaavoituksen määrällinen lisääminen 600 000 kerrosalaneliömetriin (kem2) edellyttää resurssien kohdentamista asuntokaavoitukseen sekä suunnitteluprosessien sujuvoittamista ja yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa. Vuosien 2018 ja 2019 osalta vanhojen projektialueiden asemakaavoituksen valmistuttua asuntokaavoitus painottuu entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Östersundomin yleiskaavoitus on kesken ja alueen asemakaavoittaminen merkittävässä mitassa tulee tapahtumaan alkavan MAL-sopimuskauden jälkeen. Malmin lentokenttäalueen kerrosalatuotanto painottuu MAL-sopimuskauden loppuun. Mikäli Koivusaaren ja Vartiosaaren osayleiskaavat saavat lainvoiman, painottuu myös niiden asuntokaavoitus MAL-sopimuskauden loppupuolelle.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa rakentamisolosuhteet ovat yhä vaikeampia, mikä edellyttää teknistaloudellisen erityissuunnittelun osaamisen varmistamista ja suunnittelun ajallista koordinoitua asemakaavoituksen kanssa.

Jatkossa tulee pystyä vastaamaan myös tonttikohtaisen täydennysrakentamisen lisääntyvään kysyntään.

Yleiskaavan toteuttamisohjelman laatiminen edellyttää aktiivista vuoropuhelua sekä kaupungin toimialojen kesken että kaupungin ulkopuolisten tahojen kanssa.

Suunnitteluhankkeiden edistymisen varmistaminen edellyttää viestinnällisten ym. riskien analysointia hyvissä ajoin.

Yleiskaavaan ja liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvä lisääntyvä julkinen keskustelu haastaa palvelun kehittämään vuorovaikutusta. Palautteiden määrä ja vaatimustaso on kasvanut erityisesti liikennesuunnittelussa.

Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskuksen rooli korostuu kaupunkitunnelien käyttöönoton myötä. Myös tiivistyvä kaupunkirakenne ja siten nykyisen katuverkon tehokkaampi hyödyntäminen edellyttävät katuverkon tilannekuvan ja häiriönhallinnan kehittämistä.

Kaupungin kasvu edellyttää liikenneturvallisuus-toimenpiteitä myös nykyiselle katuverkolle.

Kaupungin talousnäkömyö vuoksi tarjottavien julkisten palveluiden tarpeellisuutta on arvioitava myös katu- ja viheralueilla. Näin erityisesti, koska samanaikaisesti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn asemaa edellytetään vahvistettavan. Vaikka Helsingin asukasluku kasvaa voimakkaasti, kasvaa myös ikääntyneiden suhteellinen osuus katu- ja viheralueiden käyttäjistä. Näiden painopistemutosten huomioon ottaminen tulee yhä keskeisemmäksi.

Liikkumisen kehittämissohjelman mukainen kävelijöiden tarpeiden ensisijaisuus suhteessa muihin liikennemuotoihin edellyttää kävely-ympäristön laadun seuranta ja kävelytutkimuksia. Pyöräilyn edistämissohjelman toteuttamiseen liittyen panostetaan edelleen suorien ja sujuvien pyöräilyolosuhteiden suunnitteluun ja pyöräpysäköintiin sekä suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvuuteen yhdessä rakennuspalvelun kanssa.

Raide-Jokerin toteuttamiseen varaudutaan suuntaamalla resursseja sekä sen varren asemakaavoitukseen että liikennesuunnitteluun ja -ohjaukseen.

Liikkumisen kehittämissohjelmaa viedään edelleen käytäntöön laatimalla Sump-konseptin (Sustainable Urban Mobility Plan) mukainen toimenpideohjelma Helsinkiin. Tämä sisältää myös liikkumispalveluiden huomioinnin.

Kiinteistöpalvelujen keskeisimmät haasteet liittyvät AM-ohjelman ja elinkeinostrategian toteuttamiseen. Tämä edellyttää uusien alueiden sekä täydennysrakentamiskohteiden käyttöönottoa ja haastavien kaavaratkaisujen toteuttamista sekä mittavien infrainvestointien rahoittamista ja toteuttamista.

Tehokkaasti rakennettavien kantakaupunki- ja täydennysrakentamisalueiden sekä uudentyypisten tiiviiden pientaloalueiden luovuttaminen edellyttää tavanomaista enemmän ohjausta ja lisää tontinluovutukseen liittyvää palvelukysyntää. Laajat julkisia hankintoja sisältävät tontinluovutuskilpailut lisäävät myös palvelujen tarvetta. Vaativat kaavaratkaisut, kasvavat myyntitavoitteet, toiminnan avoimuuden lisääminen, laajoja sopimusjärjestelyjä vaativat täydennysrakentamishankkeet sekä erilaiset tontinluovutuskilpailutukset aiheuttavat palvelun resurssien uudelleen kohdentamistarvetta. Vuosikymmenen vaihteessa uusittavien asuntotonttien maanvuokrasopimusten suuri määrä (noin 1000 sopimusta) aiheuttaa myös resurssien uudelleen kohdentamistarvetta.

Geoteknisten palvelujen kysyntä kasvaa samalla kun geoteknisen suunnittelun vaatimustaso kasvaa rakentamisen painottuessa vaativimmille pohjaolosuhteille. Asuntotuotantoprosessin sujuvoittamiseksi esirakentamis-

prosessin kaupunkitasoista koordinoitua tehostetaan ja suunnittelua aikaistetaan. Esirakentamisprosessi on kriittinen asuntotuotannon sujuvuuden näkökulmasta. Esirakentamisprosessia kehitetään tunnistamalla erityisesti työskentelyn rajapinnassa olevat asiat ja sopimalla toimintatavoista. Tietoutta prosessista ja sovitusta käytännöistä levitetään laajasti eri hallintokunnille. Asuntohankkeiden suunnittelua, tonttien toteutuskelpoisuuden suunnittelua ja töiden ohjelmointia tehdään samanaikaisesti yleisten alueiden ja infraverkoston suunnittelun kanssa. Kiinteistöpalvelut selvittää yhteistyössä rakennuspalvelujen kanssa mahdollisuudet toteuttaa asuntohankkeiden ja niitä ympäröivien katu- ja puistoalueiden rakentaminen saman toimijan toteuttamana. Tonttien ja sitä ympäröivien yleisten alueiden esirakentaminen yhdistetään katujen perustustöiden ja infraverkoston rakentamiseen kustannus- ja aikataulusäästöjen saavuttamiseksi. Uutena esirakentamisen ja asuntotuotannon sujuvoittamispirottina selvitetään Koivusaaren aluerakentamiskohdetta.

Rakennukset ja yleiset alueet

Asukkaiden tyytyväisyyttä katujen ja viheralueiden palveluihin seurataan teettämällä vuosittain kyselyjä sekä koostamalla saadut asukaspalautteet. Asukkaiden toiveet ja odotukset otetaan huomioon talousarvion puitteissa toiminnan painopisteiden asettamisessa. Asukkaat odottavat panostusta talviseen liukkaudentorjuntaan ja lumenpoistoon etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteillä. Myös päällysteiden kunnossapidon parantamiseen ja katupölyn vähentämiseen katualueilla on asukastyytyväisyyden perusteella panostettava erityisesti.

Tavoitteena on järjestää katu- ja viheralueiden palvelut kustannustehokkaasti. Katu- ja viheralueiden palvelut järjestetään sekä omajohtoista tuotantoa että kilpailutettuja urakoitsijoita käyttäen. Ulkoisten markkinoiden ja oman tuotannon rinnakkainen toiminta varmistaa hankintojen taloudellisuuden, sujuvuuden, nopeuden ja riskittömyyden sekä mahdollistaa hankintojen taloudellisuuden vertailun. On tärkeää, että molemmat tuotantotavat säilyvät tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisinä.

Kaupungin omien tuottajien toiminnan ja kilpailukykyyn tavoitteellinen kehittäminen on tärkeää. Tämä tapahtuu kumppanuuteen perustuvalla yhteistyöllä, riittävän pitkäkestoisilla sopimuksilla sekä palveluiden hinnoittelupolitiikalla, joka ottaa huomioon paitsi omajohtoisen tuotannon kustannustekijöiden erityispiirteet myös ulkoisten markkinoiden kilpailuhaasteet.

Rakennuttamiseen liittyvien palvelujen hinnoittelussa otetaan huomioon kilpailukykykysymyksen henkilöstömenojen alentavat vaikutukset.

Palvelujen tilakäyttöä tehostamalla ja tiloista luopumalla pyritään pääsemään tasapainoon pitkällä aikavälillä rakennusten kulumisen ja käytettävissä olevan korjausinvestointirahan suhteen.

Tilojen käyttöön liittyvät tarpeet ovat kasvaneet ja ovat edelleen kasvussa. Jotta kiinteistöjen ylläpitokustannukset saadaan vertailukelpoiksi, eritellään jatkossa käyttäjien toimintaan liittyvien järjestelmien, varusteiden ja laitteiden hoito, korjaaminen ja korvaavat hankinnat varsinaisista kiinteistön ylläpitokustannuksista. Kiinteistön ylläpituokrolla katetaan kiinteistön ylläpitokustannukset kuten lämmitys, vesi, jätehuolto, kiinteistön huolto ja kunnossapito. Käyttäjien toimintaan liittyvistä ylläpito-palveluista peritään erillinen korvaus.

Asuntotuotanto vastaa uudistuotannon lisäksi suurelta osin kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamisesta. Asuntotuotanto on toteuttanut pääsääntöisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n laajemmat peruskorjaukset. Tällä hetkellä voidaan arvioida, että Asuntotuotannolla on vastaava rooli myös taloussuunnitelmakaudella. Asuntotuotannon palveluiden kysyntään vaikuttaa myös omistusasuntojen markkinatilanne. Mikäli markkinatilanne todetaan heikoksi, joidenkin omistusasuntokehitysten aloituksia saatetaan joutua lykkäämään.

Kiinnostus kauppahalleja ja ruokakulttuuria kohtaan on lisääntynyt. Tukkutori pyrkii pitämään aktiivisena kolmea kauppahallia. Vuonna 2017 suunniteltu Hakaniemen hallin peruskorjaus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun. Ennakkoon on vaikea arvioida siirtyvätkö kauppiaat väistötilaan ja mikä tulee olemaan korjausten ja rakentamisen vuokra vaikutus.

Toistaiseksi palvelujen kysyntä on pysynyt hyvänä niin tukkupalveluja tarjoavien tilojen kuin vähittäiskaupan ja ravintolapalveluita tarjoavien tilojen osalta. Talouden taantuma ja kuluttajien vähentynyt ostovoima voivat aiheuttaa kaupankäyntiin lisävaikeuksia, mikä heijastuu myös ongelmina Tukkutorin vuokrauksiin.

Palvelut ja luvat

Ympäristöterveydenhuollossa elintarvikelain mukaisten valvontatehtävien tarpeen arvioidaan kasvavan. Elintarvikevalvontatietojen julkistaminen vaatii valvonnan kattavuuden parantamista ja nykyistä useammin toistuvia tarkastuksia.

Ruokamyrkytyspäilyjen ja elintarvikevaaratilanteiden määrän arvioidaan lievästi kasvavan uusien elintarvikkeiden käyttötapojen ja kansainvälisen elintarvikekaupan kasvun myötä.

Ympäristönsuojelussa palvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan. Toiminnanharjoittajien ja asukkaiden ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus lisääntyy, mikä lisää mm. neuvonnan, ohjauksen ja tiedotuksen tarvetta. Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja samaan aikaan tapahtuva ympäristön tilaa koskevan vaatimustason kasvu tulee lisäämään ympäristönsuojelun edistämisen ja valvontatehtäviä. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimien suunnittelu ja toteutus edellyttää jatkossa entistä enemmän poikkihallinnollista yhteistyötä, kumppanuutta sidosryhmien kanssa sekä tehokkaampaa sisäistä ja ulkoista tiedotusta. Vireillä ja käynnissä olevien maankäyttömuutosten vuoksi pilaantuneen maaperän kunnostaminen tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden vilkkaana.

Vuokra-asuntojen kysyntä on edelleen korkealla tasolla. Kaupungin oman uudistuotannon määrä nousee, joka tulee nostamaan tarjontaa jonkin verran. Kokonaistarjontaan uudistuotannon kasvulla ei ole kuitenkaan suurta vaikutusta, koska kasvava peruskorjausten määrä omassa asutokannassa lisää tilapäisasuntojen tarvetta ja käyttöä. Asiakaspalvelun taso pyritään pitämään laadukkaana, huolimatta siitä, että tarjonta ei pysty vastaamaan kysyntään. Helsinkiin asettuvat turvapaikan saaneet maahanmuuttajat kasvattavat vuokra-asuntojen kysyntää. Perheasuntojen kysyntä kasvaa perheiden yhdistämisen myötä. Asumisoikeuden viranomaistehtävät on keskitetty koko Helsingin seudun osalta asuntopalveluiden hoidettavaksi. Kysyntä tulee kasvamaan kaikissa asumisen hallintamuodoissa.

Digitalisoinnin avulla asuntopalvelun palvelutaso ja kustannustehokkuus on parantunut. Keskeinen palvelupaikka on kaupungin oma sähköinen asiointipalvelu, joka palvelee asiakkaita verkossa ajasta ja paikasta riippumatta. Palvelussa voi hakea kaupungin vuokra-asuntoa, asumisoikeuden vuoronumeroa sekä korjaus- ja energia-avustuksia. Asunnonvälitys, asumisoikeus ja hitas-asunnot esittelevät tuotteitaan ja palvelevat kuluttajia omilla verkkosivustoillaan.

Tuotteita ja palveluita tuotetaan yhä enemmän sähköisesti. Esimerkiksi pysäköintitunnusten ja katutyöläpöiden myöntämiseen hyödynnetään enenevässä määrin sähköisiä kanavia. Lisäksi erilaisten sopimusten ja velvoitteiden seurannassa ja dokumentoinnissa voidaan hyödyntää sähköisiä menetelmiä.

Yhteinen kaupunkiympäristön toimialan talo yhtenäistää asiakaspalvelua toimialalla ja koko kaupungin tasolla. Mobiiliteknologiaa hyödynnetään asiakaspalautteen antamiseen, valvontatiedon välittämiseen kentältä ja maksulliseen pysäköintiin.

Kaupunkimittauksen palvelujen kysyntä on monilta osin vahvasti kytköksissä rakentamisen suhdanteisiin. Kolmiulotteisen kartta- ja kaupunkimalliaineiston

tuotantoon vaikuttaa vahvasti kaupungin 3D-tietomallihanke, jonka yhteydessä tulee määrittää perinteisen kartaston ja uuden tietomallin ylläpidon yhteensovittaminen. Tässä asiakokonaisuudessa erittäin tärkeä on myös kansallisen maastotietokannan uudistushanke. Prosessien ja aineistotuotannon muutostarpeita aiheuttavat myös 3D-kiinteistönmuodostuksen mahdollistavan järjestelmän käyttöönotto sekä muut valtakunnalliset paikkatietosektorin hankkeet. Paikkatietojen kysynnän ja käytön edelleen lisääntyessä jatketaan resurssien puitteissa kaupungin paikkatietopalveluiden kehittämistä ja edistetään aineistojen avaamista vapaaseen maksuttomaan käyttöön. Verkon jakelupalveluiden kehittymisen myötä pienenevät työmäärät muun muassa aineistojen teknisissä irrotustehtävissä sekä käyttö- ja julkaisulupien käsittelyssä. Tuotantoon otettujen sähköisen asiointin sovellusten käytön vakiinnuttaminen sekä vaiheittainen laajentaminen ja jatkokehitys ovat tavoitteena myös johtotietopalvelun, rakennusvalvonnan, rakentamisen tietopalvelun ja kiinteistönmuodostuksen sektoreilla. Lisäksi jatketaan sähköisten käyttöarkistojen toteuttamista sekä sähköisten prosessien ja työmenetelmien kehittämistä.

Rakennusvalvonnan perustehtävät pohjautuvat lainsäädäntöön. Palvelujen kysyntä riippuu rakentamisen määrästä ja rakentamisen määrä taas vaihtelee suhdanteiden mukaan. Vuodelle 2016 odotetaan koko kansantalouden lievää piristymistä. Erityisesti rakentamisen sektorilla ennustetaan kasvua, varsinkin maan kasvukeskuksissa. Korjausrakentamisen pääpaino on edelleen asuinrakennusten peruskorjauksissa. RT Rakennusteollisuus ennustaa vuodelle 2017 koko maassa 1,5 %:n kasvua rakentamisen kokonaisvolyymissä. Palvelujen tuotantotapojen muutokseen vaikuttaa eniten sähköinen asiointi, jota palvelu on kehittänyt.

Kilpailuttaminen

Toimialalla hankintojen ympäristövaikutukset, kestävä kehitys ja eettinen kelpoisuus nousevat jatkossa yhä enemmän valintakriteeriksi kaupungin ympäristöpoliittisten tavoitteiden ja globaalin vastuun strategian vaatimalla tavalla.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Palvelukokonaisuus toteuttaa Helsingin kaupungin hankintastrategiaa. Hankinnan lähtökohtana on, että pääsääntöisesti palvelukokonaisuus hoitaa itse ydintoimintonsa, maankäytön ja liikenteen suunnittelun ja ohjauksen. Suunnittelupalveluja hankitaan ulkopuolelta tarvittaessa. Merkittävä osa asiantuntija-palveluhankinnoista kohdistuu ympäristö- ja muiden teknistaloudellisten tutkimusten ja selvitysten hankintaan.

Vuosittain kilpailutetaan liikennevalojen rakennusurakoita sekä liikennevaloihin ja -kameroihin liittyviä tavara- ja palveluhankintoja. Lisäksi kilpailutetaan keskitetysti kaupungin hallintokuntien tarvitsemat pohjatutkimuspalvelut. Pohjatutkimuspalveluiden hankintamenettelyä kehitetään yhteistyökumppaneiden kanssa. Kiinteistöjen kehittämissyksikössä kehitetään ja valmistellaan innovatiivisia toteutuskilpailuja poikkeuksellisiin kohteisiin kuten Jätkäsaaren Bunkkeri ja Lapinlahden sairaala-alue.

Rakennukset ja yleiset alueet

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään palvelun hankintastrategian linjausten mukaisesti.

Rakennuspalvelu ja Stara allekirjoittivat vuoden 2015 alussa kumppanuussopimuksen yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Sopimuksessa on linjattu palvelujen yhteistyön periaatteet ja kehittämissuunnat toiminnan yhteisestä kehittämisestä erityisesti tuottavuuden parantamiseksi.

Yksityisiltä palveluntuottajilta tilattavat palvelut kilpailutetaan. Suunnittelu- ja ylläpitopalvelut tilataan pääsääntöisesti kokonaistaloudellisuuteen perustuen. Rakentamishankkeet tilataan pääsääntöisesti hintakilpailun perusteella, mutta erityiskohteissa käytetään valintaperusteena kokonaistaloudellisuutta. Myös muut hankintalain mukaiset menetelmät tulevat kysymykseen.

Suutarila-Puistola-Heikinlaakso ja Kaarela-Kannelmäki ylläpidon alueurakat päättyvät 31.5.2017 ja urakat kilpailutetaan uudelleen 1.6.2017 alkavaksi viisivuotis-kaudeksi

Katujen kokonaisvastuullista ylläpitoa laajennetaan kantakaupungin alueella. Syksyllä 2015 käynnistetty Vanhankaupungin, Toukolan, Kumpulän ja Pasilan alueen ja syksyllä 2016 käynnistettävän Laakso, Meilahti, Ruskeasuon, Taka-Töölö -alueen kokonaisvastuullista hoitoa jatketaan. Seuraavaksi on tarkoitus laajentaa kokonaisvastuullinen ylläpito Katajanokan alueelle.

Hankinnoista valtaosa liittyy kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennushankkeisiin, joiden kilpailutus toteutuu selkeiden toimintamallien mukaan. Merkittävä osa hankinnoista kohdistuu myös maan parantamiseen ja maaperän tutkimiseen liittyviin palveluhankintoihin.

Palmian yhtiöittämissä seurauksena ensimmäisen kiinteistönhoidon hankintakorin kilpailuttamisesta sekä hankintalain muutoksista. Kiinteistönhoidon ensimmäisessä hankintakorissa kilpailutetaan noin 140 kohteen kiinteistönhoito. Hankintojen toteuttamisen suunnittelussa otetaan huomioon kaupungin oma tuottajaorganisaatio Stara. Hankintamenettelyjä sekä

sopimusmalleja kehitetään edelleen. Puitesopimuskomppanien kilpailutuksessa jatketaan yhteistyötä muiden kaupungin hankintayksiköiden kanssa

Asuntotuotanto toimii rakentamispalveluiden eli rakentamisen ja suunnittelupalveluiden kilpailuttajana. Lisäksi rahoitus kilpailutetaan. Rakentamispalveluiden menot eivät sisälly Asuntotuotannon talousarvioon. Talousarviossa merkittävin kilpailuttamiseen perustuva menoerä ovat rakennusaikaiset korot, joiden arvioidaan olevan noin 30 % talousarviomenoista vuonna 2017. Rakentamisen volyymit ovat korkealla pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Helsingissä, mikä voi heikentää urakoitsijoiden tarjoushalukkuutta tai -mahdollisuuksia.

Palvelut ja luvat

Löytöeläinten hoidosta on vastannut toiminnan alusta 1.10.2006 lähtien Kiantimes Oy. Toiminta on yhteinen Espoon ja Vantaan kanssa. Helsingin osuus löytöeläintoiminnan kustannuksista on vuosittain noin 170 000 euroa. Löytöeläintoimintaa koskevaa sopimusta päätettiin jatkaa vuonna 2015 optiovuosille 2016–2020 yhdessä Espoon ja Vantaan kanssa. Ympäristökeskuksen tarvitsemien elintarvike-, vesi- ja ympäristönäytteiden tutkimus- ja näytteenottopalvelujen hankinta on kilpailutettu vuonna 2013.

Rakennusvalvonta sisällyttää hankintakeskuksen kanssa sovitulla tavalla hankintastrategiansa vuotuisen toimintasuunnitelmaansa. Palvelu hoitaa perustehtävänsä itse turvautumatta ostopalveluihin. Merkittävimmät palvelun kertaluontoisista hankinnoista ovat tietotekniikkaan liittyviä konsulttipalveluja ja laitehankintoja. Nämä hankinnat hoidetaan suunnitelmallisesti ja noudattaen kaupungin puitesopimuksia. Palvelu käyttää muiden hallintokuntien tavoin mm. kaupungin ostotilaus- ja matkanhallintajärjestelmiä ja talous-hallintopalveluliikelaitoksen taloushallinto- ja palkan-laskentapalveluja.

Riskienhallinta

Toimialan henkilöstöriskejä pyritään välttämään ennakoivalla henkilöstösuunnitelmalla ja tunnistamalla kriittiset osaamisresurssit. Sisäisiä henkilöresursseja kohdistetaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimalla tavalla.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Kaupunkisuunnittelupalvelu tekee vuosittain toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä riskianalyysin strategisten, toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden osalta. Keväällä 2016 on laadittu koko palvelun sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan kuvaus, jonka kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 10.5.2016.

Tonttipalvelussa huolehditaan maankäyttöön liittyvissä hankkeissa kaupungin oikeudellisen aseman turvaamisesta tontinluovutus- ja muin sopimusehdoin. Lisäksi palvelu huolehtii siitä, että luovutettavat tontit ovat oikea-aikaisesti rakentamiskelpoisia ja että maaperä puhdistetaan viimeistään rakentamisen yhteydessä.

Rakennukset ja yleiset alueet

Riskienhallinta käsittää kaikkia rakentamiseen liittyvän palvelun toimintoja, prosesseja ja projekteja. Vuonna 2015 on laadittu palvelun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvaus. Siinä on kuvattu keskeisimmät käytännöt, joiden avulla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa hoidetaan rakentamiseen liittyvissä palveluissa.

Prosessiriskien tunnistaminen ja niiden hallinnan toimintatapakuvaus on liitetty osaksi rakentamisen toimintaprosesseja ja niiden kehittämistä. Toimintajärjestelmän ajantasaisuus ja asianmukaisuus varmistetaan säännöllisesti, muun muassa vuotuisella auditointikäytännöllä.

Riskienhallintaa kehitetään edelleen vuoden 2017 aikana erityisesti vuokraushankkeiden osalta. Projektisuunnitelmavaiheessa arvioidaan hankkeen riskit ja otetaan ne huomioon mm. hankkeen hankinta- ja toteutusmuotojen valinnassa (esimerkiksi ipt - ja elinkaarihankkeet, kokonaistaloudellinen kilpailutus myös urakoissa, takuuajkojen pidentäminen jne.). Rakentamisen heikon laadun on todettu olevan merkittävä riski. Riskien pienentämiseksi kehitetään edelleen mm. konseptirakentamista, sopimusmalleja, ohjaamalla suunnittelua tiukemmin ja määrittelemällä kohdekohtaisesti valvontatarve sekä hankkeen valmistumisen jälkeen kiinteistönhoidon osaamistasovaatimus. Lisäksi henkilökunnalle järjestetään rakentamisen riskienhallintaan liittyvää koulutusta. Harmaan talouden torjunta on viety osaksi tilaajaprosessien toimintaohjeita ja malliasiakirjoja ja toimintaa valvotaan pistokoeluonteisin auditoinnein. Harmaan talouden hallinnassa ennaltaehkäisevää riskien hallintaa laajennetaan myös osaksi poikkihallinnollisten prosessien kehitystyötä. Sisäilmaolosuhteiden vaatimusten muuttuessa tilojen sisäilmaongelmien korjaaminen ja ennaltaehkäiseminen ovat keskeisiä painopistealueita. Ennaltaehkäisyssä panostetaan korjausten oikeaan kohdistamiseen. Ennaltaehkäisevien korjausten suunnittelua tehostetaan isännöitsijäkierrosten yhteydessä tehtävillä korjaustarpeiden arvioinneilla. Korjausten onnistumisen edellytyksenä ovat oikeat tutkimus- ja korjausmenetelmät sekä korjausprosessin hallittu hoitaminen sekä tiedonkulun varmistaminen. Näiden osalta osallistutaan aktiivisesti alan kehitystoimintaan

Asuntotuotannon riskienhallinta perustuu riskienhallintasuunnitelmaan, jossa on luokiteltu toimintaan liittyvät riskit ja arvioitu niiden haittavaikutukset sekä riskien toteutumisen todennäköisyys. Riskienhallintasuunnitelmassa kuvataan lisäksi riskienhallintamenettelyt. Asuntotuotannon toimintajärjestelmä ohjaa prosesseja ja asiakirjoja vakioidun käytännön mukaisiksi, millä on olennainen toiminnallisia riskejä vähentävä vaikutus. Asuntotuotanto on tarkistanut prosessiohjeensa riskienhallinnan näkökulmasta. Merkittävimpinä toimintaan liittyvinä riskeinä voidaan pitää kohtuuhintaisten rakentamiskelpoisten tonttien puutetta, urakkakilpailujen toimimattomuutta ja omistustuotannon myyntiin liittyvää markkinointiriskiä.

Tukkutorilla on kahden vuoden välein päivitettävä riskienhallintasuunnitelma. Merkittävimmät riskit ovat oleelliset muutokset toiminnallisessa ympäristössä ja talouden tavoitteiden saavuttamisessa jos yleinen taloustilanne heikentyy.

Suurin toiminnallinen riski on nykyisessä pakastamolaitoksessa, jossa kylmäaineena on ammoniakki. Laitos on tekniseltä käyttöiltään elinkaarensa lopussa.

Hakaniemen hallin peruskorjaus on saatava käyntiin mahdollisimman pian. Riskinä on hallin erittäin huono kunto.

Palvelut ja luvat

Kiinteistöjen kuntoon ja ylläpitoon liittyviä haasteita sekä rakentamiseen liittyviä ongelmia pidetään kaupunkitasoisina riskeinä (Riskienhallinnan koordinaatiotyöryhmä), joiden hallinnassa ympäristöpalveluilla on roolia myös kiinteistöjen ja rakentamisen energiakäytön tehokkuuden kehittämisen kautta. Lisäksi ympäristöpalvelut osallistuu aktiivisesti eri hallintokuntien edustajista kootun sisäilmatyöryhmän toimintaan tavoitteena eri hallintokuntia koskevien prosessien sujuvoittaminen, todettujen terveyshaittojen viivytyksetön korjaaminen ja haittojen ennaltaehkäisy. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, joka on keskeisiä kaupungintasoisia riskejä myös taloudellisessa mielessä, on haettu suunnitelmallisuutta valmistelemalla kaupunkitasoiset ilmastonmuutoksen sopeutumisen linjaukset yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa v. 2016.

Rakennusvalvonnan riskienhallintasuunnitelma on valmistunut joulukuussa 2013. Suunnitelmassa on määritelty merkittävimmät 10 riskiä sekä niiden ensimerkit, todennäköisyys, vakavuus, vaikutusmahdollisuus riskin toteutumiseen sekä toimenpide-ehtoja riskin pienentämiseksi. Merkittävimmät riskit liittyvät rekrytointiin

ja henkilöstöön sekä osaamisen säilymiseen eläköitymisen lisääntyessä.

Kaupungin strategiaohjelma kaupunkiympäristön toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen toiminnassa

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Uudet työpaikka- ja asuinalueet sekä tiivistyvät, olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi. Esikaupunkien keskuksista suunnitellaan kaupunki-keskustoja, joissa on sekoittunut kaupunkirakenne, kaupunkimainen ympäristö ja arjen palvelut. Katutilat ja muut julkiset paikat suunnitellaan viihtyisiksi siten, että ne luovat edellytykset hyvälle kaupunkielämälle, tapahtumille ja urbaanille liiketoiminnalle. Ajoneuvoliikenteen määrä, nopeus ja pysäköinti sekä elinkeinoelämää palveleva kaupunkijakelu suunnitellaan niin, että liikenteen aiheuttamat haittavaikutukset ihmisille ja toimintoille vähenevät ja keskustojen vetovoima kasvaa.

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokratonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämisprojekteilla luodaan uusia toimitiloja ja asuntoja olemassa olevan rakenteen sisälle esim. Koskelan ja Metsälän alueille. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet ovat talousarviovuonna Malmin Tullivuori, Isonnevantien alue Haagassa, Myllypuro, Herttoniemi ja Roihuvuori.

Geoteknisellä suunnittelulla selvitetään MAL-ohjelman uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisalueiden maaperän rakennettavuutta ja erilaisten pohjarakentamiskustannuksien kustannuksia. Uusien alueiden rakentamiskelpoiseksi saattaminen edellyttää aikaisempaa suurempia maamassojen käsittelyä, mikä on otettu huomioon myös investointisuunnitelmassa. Puhtaiden, heikosti kantavien massojen sijoittaminen Helsingin kuntarajojen sisälle on haasteellista ja edellyttää palvelujen yhteisiä panostuksia ja maankäyttöön liittyviä uusia päätöksiä tarvittavien sijoituspaikkojen osalta. Liikenteen sujuvuuteen tähtääviä tunneli- ja siltahankkeita kehitetään, esimerkiksi Sörnäisten tunneli ja Kruunusillat. Kruunusillat ja Raide-Jokeri sekä niihin liittyvä täydennysrakentaminen ovat avainasemassa taloudellisen ja toimivan kaupunkirakenteen aikaansaamisessa.

Kaupunginosien keskuksia vahvistetaan monipuolisella täydennysrakentamisella ja kaupunkiympäristön uudistamisella. Painopistealueena ovat poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ja niiden mahdollistamat uudet toimintojen tiivistymät. Geotekniset palvelut panostavat erityisesti Raide-Jokerin sekä Marian ja Koskelan sairaaloiden kuin myös Merihaka-alueen projektien edistämiseen pohjarakentamisen osalta. Lisäksi edellä mainittujen Kruunusiltojen ja Raide-Jokerin lisäksi aiemmasta käytöstä poistuviin ja vajaakäytössä oleviin alueisiin, joista merkittävin on Malmin lentokenttäalue. käytöstä poistuvien tai vajaakäytössä olevien asumisen, palveluiden ja yritystoiminnan tilojen ja tonttien käyttömahdollisuuksia selvitetään Vuosaaren vanhan puhdistamon osalta.

Muunkielisten, eli muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten osuus jatkaa kasvuaan, koska väestön kasvu perustuu valtaosin maahanmuuttajien kasvavaan osuuteen.

Monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen turvaamiseen kaupungin eri alueilla kiinnitetään huomiota. Tavoitteeseen on pyritty mm. sekoittamalla asumisen eri hallintamuotoja uustuotantoalueilla ja vanhoilla asuinalueilla täydennysrakentamisen keinoin. Riittävä kohtuuhintainen asuntotarjonta eri puolilla kaupunkia tukee tasapainoista kehitystä.

Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä tavoitteena on luoda ja ylläpitää tasapainoisia asukasrakenteita vuokrataloissa ja asuinalueilla. Tavoitteen kehitystä seurataan yhteistyössä tietokeskuksen ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Kaupunkirakenteen eheyttäminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta

Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, jossa nykyisten ja suunniteltavien raideliikenteen solmukohtien ja asemien ympäristöistä suunnitellaan kaupunkikeskustoja, joissa rakentamista tiivistetään ja pysäköintiratkaisuja kehitetään. Raideliikenteen suunnittelu etenee samanaikaisesti maankäytön suunnittelun kanssa Jätkäsaarella, Kala-satamassa, Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa. Geoteknisesti suurimmat panostukset kohdistuvat Laajasalon raideliikenneyhteyteen, Raide-Jokeriin ja Pisaraan.

Metroasemien ja rautatieasemien vaikutusalueelta luovutetaan tontteja sekä toimitila- että asuntorakentamiseen. Tällaisia kohteita on Malmin, Ilmalan, Kalasataman, Herttoniemen, Itäkeskuksen, Puotilan, Myllypuron ja Mellunkylän asemien läheisyydessä. Raide-Jokerin vaikutusalueen maankäytön kehittämiseen varaudutaan.

Kantakaupunkia suunnitellaan laajennettavan muuttamalla moottoritiemäisiä ympäristöjä kaupunkimaiseksi. Kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä. Täydennysrakentamista edistetään kaikkialla kaupungin alueella.

Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne nostetaan kilpailukykyiseksi henkilöautoliikenteen kanssa kaikilla matkoilla ja matka-aikojen ennustettavuutta parannetaan. Joukkoliikenteen runkolinjastosta ja pyöräliikenteen runkoyhteysverkosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus. Toteutetaan liikkumisen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. Osallistutaan ja vaikutetaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maankäyttösuunnitelman laadintaan sekä valtakunnallisen liikennepolitiikan osa-alueiden koordinointiin.

Palvelukokonaisuus ohjaa osaltaan myös Helsingin ja Tallinnan välisen kiinteän yhteyden toteutettavuustarkasteluja. Geologisia tutkimuksia ja mallintamista tehdään yhteistyössä Suomen ja Viron Geologian tutkimuskeskusten kanssa.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

AM-ohjelman toteuttamiseksi varataan tontteja ja järjestetään erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja. Tontinluovutuksen painopiste siirtynee kerrostalomaiseen rakentamiseen asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Pientalorakentamista edistetään varaamalla tontteja omatoimiseen, tuottajamuotoiseen ja rakennuttajakonsulttivetoiseen rakentamiseen. Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja edistämällä ryhmärakentamishankkeita.

Puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä edistetään.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttava ja tehokasta

Kaupunkia suunnitellaan energiatehokkaan, kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan verkostokaupungin tavoitteiston mukaan. Kaupunkirakennetta tiivistämällä turvataan palveluiden hyvä saavutettavuus, vähennetään autoriippuvuutta ja ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin. Näillä turvataan myös kaupungin liikenteellinen toimivuus. Edistetään energiatehokasta rakentamista ja uusien energiateknologioiden käyttöönottoa. Suunnitelmissa huomioidaan myös rakennetun ympäristön elinkaari ja kokonaistaloudellisuus. Korttelialueiden sekä katu- ja puistoalueiden suunnittelussa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin huomioiden ratkaisuihin tulvien torjunta, hulevesien hallinta sekä kaupunkivihreä ja ympäristön

pienilmasto. Toteutetaan pysäköintipolitiikan strategisia linjauksia ja selvitetään alueellisen pysäköinnin toteuttamismahdollisuuksia.

Kestävää kehitystä edistetään yhdyskuntarakennetta tiivistämällä. Uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja. Tähän pyritään käyttämällä tontinluovutuskilpailujen yhtenä laatukriteerinä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöä. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

Geotekniset palvelut panostavat yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaali-tehokkuuden parantamiseen osallistumalla ylijäämämassojen hyödyntämistä ja purkumateriaalien uudelleen käyttöä ja kierrätystä palveleviin toimenpiteisiin. Geotekniset palvelut on mukana hajautetun energiastrategian kehittämisessä erityisesti geo- ja geotermisen energian osalta.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Mahdollistetaan lähitulevaisuuden ja pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle AM-ohjelman mukaisesti. Edistetään tiivistyvään kaupunkiin soveltuvien laadukkaiden asuntojen toteutustapoja ja rakentamista. Kaavoitetaan alueet siten, että myös kohtuuhintaiselle asumiselle on tarjolla tontteja eri puolella kaupunkia.

Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki. Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia. Merellistä Helsinkiä vahvistetaan. Vesiliikennettä edistetään ja parannetaan merenrannan ja saariston virkistymahdollisuuksia ja saavutettavuutta. Huolehditaan matkailun ja merellisten elinkeinojen kehittymismahdollisuuksista. Eteläsataman ja koko kaupungin merellisestä imagosta huolehditaan ja sitä markkinoidaan kaupunkisuunnittelun keinoin.

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Varataan riittävästi alueita yritystoiminnan tarpeisiin ja taataan myös tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä ja laajentua. Lisäksi varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen kaavoittamalla asuntoja, palveluita ja työpaikkoja keskustoihin ja hyvien pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Edistetään työpaikkojen sijoittumista eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja. Osana muita vaikutustenarviointeja huomioidaan hankkeiden elinkeinovaikutukset. Huolehditaan lentoaseman, sataman sekä tavaraliikenteen terminaalien hyvästä saavutettavuudesta ja terminaalien välisistä hyvistä liikenneyhteyksistä.

Luodaan edellytykset työpaikkojen määrän kasvulle toteuttamalla yritysmyönteistä tontinluovutuspolitiikkaa, mikä käsittää uusien tonttien luovuttamisen, vanhojen sopimusten jatkamisen, vuorovaikutuksen alan toimijoiden kanssa sekä aktiivisen panostuksen toimitilatonttien kehittämis- ja kaavoitusprojekteihin.

Toimitilatontteja luovutetaan sekä uusilta että nykyisiltä yritysalueilta. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä pyritään varmistamaan tonttipolitiikalla. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Keski-Pasilan tornialueen luovutuskilpailu järjestetään yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Vanhojen ostoskeskusten kehittämistä jatketaan. Pasila-Vallila-Kalasadama-akselia kehitetään työpaikka- ja yritysvyöhykkeenä. Lisäksi pyritään vaikuttamaan työpaikkojen sijoittumiseen eri kaupunginosiin, kasvatetaan nykyisten yritysalueiden vetovoimaa ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

Työvoiman saatavuuden kannalta keskeinen tekijä on kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta Helsingissä ja lähialueilla. Uusien työpaikkojen syntyminen ja seudun voimakas väestönkasvu ovat lisänneet asuntojen kysyntää, mikä pahentaa entisestään vaikeata asuntomarkkinatilannetta. Pitkään jatkunut kysynnän ja tarjonnan epätasapaino Helsingin asuntomarkkinoilla on johtanut sekä asuntojen hintojen että vuokrien nousuun. Riittävän asuntotarjonnan edellytyksenä on riittävän tonttivarannon lisäksi se, että asuntomarkkinoille saadaan lisää toimijoita, rakentajia, rakennuttajia sekä vuokra-asuntojen omistajia. Palvelu pyrkii toimillaan luomaan edellytykset kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden toteutumiselle AM-ohjelman mukaisesti.

Toimitiloja tarjotaan sekä myymällä että vuokraamalla yrityksille ja yhteisöille.

Ranta-alueilla ja saaristossa tapahtuvaa yritystoiminnan sekä vesiliikenteen kehittymisen mahdollisuuksia edistetään Aaltomittaukset ja aaltomallilaskelmat Helsingin rannikkovesillä -tutkimuksen avulla. Vuonna 2016 Suomenlinnan edustan vesille laskettu pysyvä aaltopoiju Buli tarkentaa vuosina 2012–2014 tehtyjä lyhytaikaisia aaltomittauksia ja niiden perusteella mallinnettuja turvallisia rakentamiskorkeuksia merivedennousun suhteen. Lisäksi Suomenlinnan mittausasema lähettää reaaliaikaista dataa mm. aallonkorkeudesta ja aallonpituudesta. Vesibussi- ja pienveneliikenteen vaarallisen aallokon varoitusjärjestelmää kehitetään Helsingin ja Espoon kaupungin hallintokuntien lisäksi Ilmatieteen laitoksen, Rajavartiolaitoksen ja Aalto-yliopiston kanssa palvelemaan lisääntyvää saariston virkistyskäyttöä.

Uudistamalla kilpailukykyä

Uusia asuin- ja työpaikka-alueita sekä yliopisto- ja korkeakoulualueita hyödynnetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämis-, kokeilu- ja käyttöönotto-ympäristöinä. Niitä varten tehdään tarvittavat kaavat ja liikennesuunnitelmat. Edistetään uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialueita ja houkuttelevia sijaintipaikkoja cleantech-alojen yritysille.

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi toiminta kohdistuu ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Kalasataman, Jätkäsaaren ja Keski-Pasilan kehittämiseen. Lisäksi edistetään keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

Uusien aluerakentamisprojektien kuten Malmin, Hernesaaren ja Koivusaaren rakentamisen aloittamiseen varaudutaan aktiivisella kaavayhteistyöllä ja tarvittaessa maanhankinnalla. Varaudutaan Raide-Jokerin vaikutusalueen maankäytön kehittämiseen mm. maapoliittisin keinoin.

Östersundomista suunnitellaan uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden ratkaisujen pilottialuetta ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yritysille. Geotekninen palvelu avustaa Helen Oy:tä maalämmön hyväksikäyttöön perustuvissa energiahankkeissa.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Kaavoissa varataan riittävästi tilaa kulttuuritoiminnoille ja taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Kaupunkia suunnitellaan siten, että se tarjoaa edellytykset hyvälle kaupunkielämälle ja ihmisten kohtaamiselle. Kaupunginosia kehitetään monipuolisina ja siten, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa. Ympäristö on viihtyisä ja tarjoaa jokaiselle mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan. Kaupunkitila suunnitellaan ihmisen mittakaavaan. Edistetään liikkumisen tarjoamista palveluna. Jalankulkija otetaan huomioon ensimmäisenä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet, reitit ja verkostot suunnitellaan sujuviksi, jatkuviksi ja houkutteleviksi koko Helsingin alueella. Kaavoissa varataan riittävästi tilaa virkistysalueille ja liikuntaan. Virkistysreitistöt ja viherverkostot suunnitellaan jatkuviksi ja hyvin saavutettaviksi.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

Kaupunkisuunnitteluun liittyviä verkkopalveluja ja verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta parannetaan. Asiakkaille tarjotaan sujuvat ja integroidut palvelut. Asukas- ja asiakasnäkökulmaa korostetaan jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa. Nuorille suunnattuja vuorovaikutusmenetelmiä parannetaan. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksentekoon liittyvää viestintää parannetaan. Kaupunkisuunnitteluun liittyvää alueellista viestintää ja vuorovaikutusta parannetaan etenkin strategisesti merkittävien täydennysrakentamisalueiden osalta.

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Lähes kaikki asuntopalvelut on saatavissa kaupungin sähköisessä asiointipalvelussa. Palvelu on kustannustehokas, helppokäyttöinen ja joustava. Vuokra-asunnon ja asumisoikeusnumeron hakemisessa sähköisten asiointipalvelujen käyttö on korvannut paperihakemukset. Sähköinen palvelu on tarjolla myös korjaus- ja energia-avustuksissa.

Palvelujen laatutasoa on nostettu vuorovaikutteisuutta lisäämällä sekä perustamalla asumisen tuotteille, vuokra- ja Hitas-asunnoille sekä asumisoikeudelle omat kotisivut.

Asuntopalvelut on huomioinut uudet asumiskonseptit markkinoinnissa eri kohderyhmille. Tuotteita ovat mm. senioriasunnot, autottomat talot, savuttomat talot, työhuoneelliset asunnot, taiteilija- ja ateljeeasunnot sekä puutaloalueet. Hakijat voivat halutessaan kohdistaa hakemuksensa näihin tuotteisiin.

Yhteistyössä tila- ja kaupunkisuunnittelupalvelun kanssa edistetään tyyppipäiväkotien ja muiden päiväkotikäyttöön soveltuvien tilojen käyttöönottoa sekä valmiiden tai helposti rakennettävien moduulirakennusten käyttöä leikkipuistorakennusten korvaajina.

Kehitteillä olevan kaupungin 3D-tietomallin odotetaan tarjoavan runsaasti uusia palvelunäkymiä ja käyttömahdollisuuksia kuntalaisille. Myös muu paikkatietoaineistojen ja -palveluiden kehittäminen jatkuu, mukaan lukien aineistojen avaaminen vapaaseen maksuttomaan käyttöön. Lisäksi paikkatietojen käyttöä tuetaan kaupunkiyhteisellä asiointialustalla sekä hallintokuntien muilla palvelusivustoilla. Sähköistä asiointia kehitetään ja laajennetaan myös monilla muilla palvelusektoreilla.

Puuttuvien hissien rakentamista edistetään sekä valtion että kaupungin hissien rakentamiseen tarkoitetuilla avustuksilla. Vuosittain rakennetaan noin 60 hissiä.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Tuottavuus paranee prosesseja uudelleen muotoilemalla ja sujuvoittamalla. Merkittävistä kaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeista tehdään laajennetut taloudellisuus- ja elinkeinovaikutusten arvioinnit. Liikennejärjestelmän suunnittelua ja liikennehankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäyttövaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet. Liikennehankkeiden osalta muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmia.

Tilapalvelujen tuottavuutta kehitetään panostamalla ulkoisiin vuokrauksiin ja myynteihin sekä vaikuttamalla palvelun merkittävimpiin kulueriin. Palvelun kokonaistuottavuuden parantamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:

Strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan kiinteän omaisuuden myyntiä 100 milj. euroa vuonna 2017. Erityisesti kaupungin ulkokunnissa omistamat maa-alueet, jotka eivät ole enää kaupungille tarpeellisia, pyritään myymään.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Johtaminen on osaavaa, vastuullista, osallistavaa ja tuloksellista. Otetaan käyttöön kokonaisarkkitehtuurimenetelmä hallitun toiminnan ja kehittämishankkeiden strategiakytkennän varmistamiseksi. Hyvinvoiva henkilöstö on tavoitteiden toteuttamisen edellytys. Yhdessä tekemisen toimintakulttuuria kehitetään. Osaamista johdetaan strategisten painopisteiden suuntaisesti. Osaamisen siirtämisellä ja jakamisella tuetaan tulostavoitteiden toteutumista sekä esimiesten jaksamista. Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia.

Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut

Hyödynnetään sähköisiä vuorovaikutuskanavia ja sosiaalista mediaa. Avataan palvelun tietovarastoja suunnitelmallisesti yhteistyökumppaneille ja kuntalaisille (avoin data). Kaupungin toimitilojen käytön kehittäminen kytketään yhteen kaavoituksen kanssa. Hankintojen ympäristövastuuta lisätään.

Rakennukset ja yleiset alueet

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttava ja tehokasta

Vastuullisen energiapolitiikan työkaluksi energiansäästö

Kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan korjauksien ja ylläpidon avulla sekä vaikuttamalla tilojen käyttäjien käyttötottumuksiin. Uudis- ja peruskorjaushankkeissa rakennukselle asetetaan energiatehokkuustavoitteet. Energiatehokkuustavoitteissa valmistaudutaan v. 2019 alusta voimaan tuleviin lähes nollaenergiarakentamisen vaatimuksiin. Suunnittelun ohjauksella ja mallidetaljohjeistuksella edistetään turvallisia ja kestäviä rakenneratkaisuja ja elinkaarikustannusten minimointia. Kiinteistönhoidossa energianhallintapalvelut on eriytetty erilliseksi palvelupaketiksi, jolloin se voidaan tarvittaessa hankkia erikseen energianhallintapalveluihin erikoistuneilta osajiltilta. Taloautomaation uudistusten yhteydessä rakennukset pyritään liittämään etävalvonnan piiriin energiansäästön tehostamiseksi. Kulutusseuranta on automaattisessa lämmön- ja sähkönkulutustietojen kirjauksessa, mikä parantaa tietojen tarkkuutta ja vertailtavuutta. Rakennushankkeiden aikana ja rakennusten käytönaikana syntyvien jätteiden lajittelu on ohjeistettu.

Toimiva kaupunki

Toimivan kaupungin toimenpiteinä asuntotuotanto osallistuu sekä uusien kaupunkimaisten asuinalueiden toteuttamiseen, että esikaupunkialueiden tiivistämiseen. Uusien asuinalueiden identiteettiä luodaan arkkitehtikilpailuilla ja ohjaamalla suunnittelijoita luomaan kullekin uudelle alueelle omaleimaista arkkitehtuuria. Täydennysrakentamisella eheytetään kaupunkirakennetta ja varmistetaan palveluiden edellyttämää väestöpohjaa esikaupunkialueilla sekä vähennetään kaupungin sisäistä liikennettä. Toiminnallisen monipuolisuuden toteuttaminen asuntohankkeissa edellyttää yhteistyötä ja eri hallintokunnille asetettujen tavoitteiden yhdensuuntaisuutta. Asuntotuotanto toteuttaa hankkeissaan erilaisia uusia asumisen ratkaisuja ja laajaa asuntotyypervalikoimaa. Tällä ja eri hallintamuodoilla varmistetaan monipuolisten ja kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen saatavuutta kaupungissa. Uudistuotannossa noudatetaan rakentamismääräyskokoelman mukaisia esteettömyysvaatimuksia. Peruskorjausten yhteydessä pyritään muuttamaan asuntoja ja tiloja esteettömiksi silloin, kun se on rakenteellisesti ja taloudellisesti järkevää.

Asuntotuotantoa koskevien strategiatavoitteiden toteuttamiseksi on tärkeää huolehtia koko asuntotuotantoketjun sujuvuudesta ja eri vaiheiden

edellyttämistä investoinneista. Asuntohankkeiden toteutusajataulut ovat riippuvaisia rakentamisedellytysten olemassaolosta.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Kaupungin omistamien toimitilojen käyttömenojen ja korjausinvestointien hillitsemiseksi jatketaan rakennusomaisuuden myyntitoimia. Osakkeiden ja rakennusten myyntitavoite on 35 milj. euroa vuonna 2017. Myyntitoimilla pyritään vähentämään rakennusomaisuuden ylläpitoon liittyviä kustannuksia sekä pienentämään palvelutuotannon tilakustannuksia.

Kaupunginhallituksen 4.4.2016 tekemän päätöksen mukaisesti palvelukokonaisuudelle (ent. tilakeskus) asetettiin 5 milj. euron tuottavuustavoite alentamalla sisäisiä tilavuokria.

Palvelukokonaisuus edistää hallintokuntien tilankäytön tehostumista, tehostaa toimintaansa ja leikkaa kustannuksia saavuttaakseen talousarviossa asetetun toimintakatetavoitteen ja kompensoidakseen vuokrien alentamisen aiheuttaman vähennyksen tuloissa. Pitkällä aikavälillä energiatehokkuutta lisäämällä voidaan säästää lämmityskustannuksissa.

Palvelujen ja tilojen käyttäjien kustannustietoisuutta lisätään tekemällä ylläpitokustannukset läpinäkyviksi. Tavoitteena on, että vuokrat vastaavat todellisia pääoma- ja ylläpitokustannuksia.

Tiloihin liittyvän tuottavuuden kehittämiseen tarvittava osaamistason nosto toteutetaan koulutuksella. Tuottavuutta nostetaan kehittämällä tilaajaosaamista. Lisäksi palvelualuekokonaisuus panostaa henkilöstöressurssien kehittämisessä rakentamisen laadun parantamiseen, suunnittelun ja kustannusten ohjaukseen, rakennusten elinkaaren hallintaan sekä toiminnan digitalisaatioon kuten rakennusten tietomallinnukseen, taloautomaatioon ja sähköiseen asiointiin. Hankinnat muodostavat merkittävän osan kustannuksista. Hankintatoimeen liittyvän osaamisen lisäämisellä pyritään hillitsemään kustannusten nousua. Hankinnoissa lisätään ulkoisia ostoja ottaen huomioon kaupungin oma palvelutuotanto ja kaupungin linjaukset liittyen oman palvelutuotannon hyödyntämiseen.

Elinvoimainen Helsinki

Tukkutori toteuttaa Elinvoimainen Helsinki -strategiaa. Vuokraustoiminnan lisäksi se järjestää tapahtumia ja on aktiivinen vaikuttaja ruokakulttuurin saralla, mikä lisää kaupungin vetovoimaa ja tunnettavuutta. Erityisesti Tuk-

kutorin toiminta koskee tavoitetta, jossa Helsinki haluaa olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki. Tukkutori luotsaa koko kaupungin ruokakulttuuristrategiaa edistämällä kaupungin kehittymistä yhdeksi Euroopan mielenkiintoisimmista ruokamatkailukohteista ja maistuvaksi kaupungiksi.

Toimiva Helsinki

Teurastamon ja toriympäristöjen kehittäminen osaksi toimivaa ja viihtyisää kaupunkirakennetta on yksi Tukkutorin päätehtävistä. Yhteistyö mm. kaupunkiviljelijöiden ja erilaisten tapahtuma-tuottajien kanssa lisää kiinnostusta kaupunkia kohtaan. Teurastamosta kehitetään toiminnallinen osa Kalasataman ja Etelä-Hermannin asuinalueisiin. Omien toimintojen osalta kehitetään kaupunkia ympäristöystävällisemmäksi. Merkittävin hanke on nykyisen pakastamon korvaaminen ympäristöystävällisemmällä uudella pakastamolla ja tekniikalla.

Palvelut ja luvat

Toimiva Helsinki

Asiakkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Ilmastonmuutoksen hillintä edistää strategiaohjelman kokonaisuuksien, Kaupunginosien kehittyminen houkuttelevina ja helsinkiläisten hyvinvoinnin parantuminen, toteutumista. Kaupungin ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista koskevat tavoitteet ja toimet on koottu Helsingin ilmastotiekarttaan Ilmastonmuutoksen sopeutumisen linjauksiin. Energia- tehokkuuden parantaminen ja energiansäästö ovat keskeisiä keinoja kasvihuonekaasupäästöjen pienentämisessä.

Ympäristöpalvelujen strategian yhtenä tavoitteena on elintarvikevalvonnan kattavuuden riskiperusteinen lisääminen ja suunnitelmallisten Oiva-tarkastusten määrän kasvu vähintään 5 % strategiakauden aikana. Tarkastusten määrän kasvun myötä yhä useampi elintarvikehuoneisto on valvonnan piirissä, minkä voidaan olettaa parantavan elintarviketurvallisuuksia ja sitä kautta helsinkiläisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä kaupungin strategian mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisen valvonnan erityisenä tavoitteena on helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden parantuminen. Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallinen valvonta kohdistuu riskiperusteisesti tiloihin ja toimintoihin, jotka olennaisesti liittyvät asukkaiden tavanomaiseen arkeen.

Ympäristönsuojelun suunnitelmallinen valvonta kohdistuu laitoksiin ja toimintoihin, joista voi aiheutua terveyshaittoja tai muuta merkittävää ympäristön pilaantumista. Näitä ovat erilaiset teollisuus- ja tuotantolaitokset, erityisen häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot sekä maa- ja talonrakentaminen. Tarkastukset kohdistetaan riskiperusteisesti ja siten, että valvonnalla on saavutettavissa merkittäviä haittoja ehkäiseviä tuloksia. Toiminnanharjoittajille suunnattu neuvonta ja valvontaan liittyvä yhteistyö palvelee myös strategiaohjelman tavoitteita Helsingistä Suomen yritysmyönteisimpänä kaupunkina.

Rakennusvalvonnan palvelupiste Tellinki antaa laaja-alaista ja yksilöllistä neuvontaa rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tellingin toimintaa kehitetään edelleen voimavarojen sallimissa rajoissa. Rakennusvalvonnan sähköisen asiointin kehittämällä vaikutetaan asiakkaiden palvelutasoon.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttava ja tehokasta. Rakennusvalvonnassa kannustetaan toteuttamaan uudisrakennus- ja korjaushankkeet energiatehokkaammin kuin mitä voimassa olevat määräykset edellyttävät. Kalasataman keskus toimii energiatehokkaan ja elinkaaritekijät huomioon ottavan rakentamisen pilottina.

Kehitteillä olevan kaupungin 3D-tietomallin odotetaan tarjoavan runsaasti uusia palvelunäkymiä ja käyttömahdollisuuksia viranomaisille, kuntalaisille ja yrityksille. Myös muu paikkatietoaineistojen ja -palveluiden kehittäminen jatkuu, mukaan lukien aineistojen avaaminen vapaaseen maksuttomaan käyttöön. Sähköisen asiointin sovellusten kehittäminen ja käytön laajentaminen jatkuu ja paikkatietojen käyttöä tuetaan kaupunkiyhteisellä asiointialustalla sekä hallintokuntien muilla palvelusivustoilla. Valtakunnan tasolla merkittävä tavoite on 3D-kiinteistönmuodostuksen mahdollistavan järjestelmän käyttöönotto.

Henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta vahvistetaan. Asukas- ja asiakastyytyväisyyttä mitataan ja raportoidaan säännöllisesti. Asiakaskokemuksen seuraaminen ja kehittäminen ovat osa prosessia. Sähköistä asiointia lisätään käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa tapahtumahallinnassa samalla voimakkaasti edistäen yhden luukun periaatetta tapahtumaluvissa.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Poikkihallinnollinen projekti Helsinki-kerrostalo -konseptista on käynnistynyt. Kaupungin lukuisien hallintokuntien lisäksi hankkeeseen osallistuu Aalto-yliopisto.

Asuntopalveluiden markkinoinnille uudet konseptit asettavat haasteen; oikeat kohderyhmät on löydettävä ja erityispiirteet on huomioitava asuntoja esiteltäessä ja tarjottaessa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Rakennusvalvontapalvelu osallistuu aktiivisesti asunto-tuotannon prosessien sujuvoittamiseen.

Digitaalisia palveluita lisätään asiakaspalautteissa, pysäköintiasioissa ja maankäyttöluvissa, tavoitteena hallittu itsepalvelun lisääminen.

Demokratia ja osallisuus

Lisätään digitaalisten tietojen saatavuutta avaamalla Helsinki Region Infosharen kautta tietoja palautteista, pysäköinnin tilannekuvasta, liikennemerkeistä, maksullisesta pysäköinnistä, pysäköinninvalvonnasta sekä alueiden käytöstä ja valvonnasta.

Henkilöstösuunnitelma 2017–2019

Kaupunkiympäristö toimialan vakituisen henkilöstön määrä on yhteensä 1 420 henkilöä asuntotuotantotoimiston, kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston, tukkutorin ja ympäristökeskuksen yhdistyessä 1.6.2017. Toimialan strategia, tavoitteet ja toimintaympäristön muutokset ovat henkilöstösuunnittelun lähtökohtia. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan tulevaisuuden henkilöstö- ja osaamistarve mm. määrittelemällä tehtäväkuvat ja vastuut sekä kehittämällä osaamista tavoitteellisesti.

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon myös hallinto- ja tukipalveluille asetetut tavoitteet, joiden mukaan henkilöstömäärän tulisi olla noin 12,5 % suhteessa toimialan henkilöstöön nähden sen ollessa nykyisillään noin 18 %. Hallinto- ja tukipalveluiden mitoitustavoite toteutetaan vähentämällä päällekkäisiä tehtäviä, kehittämällä työnkuvia, yhteistyötä ja työn tekemisen tapoja sekä tehtävärakenteita uudistaen. Henkilöstön eläköitymisen yhteydessä huolehditaan siitä, että tarve lisärekrytoineille on sisäisin tehtäväjärjestelyin mahdollisimman pieni. Tarkempi hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstösuunnitelma valmistuu syksyllä 2017.

Palvelutuotannossa tarvittavan henkilöstön saatavuus ja pysyvyys varmistetaan panostamalla etenkin ennakoivaan rekrytointiin, perehdyttämiseen, työyhteisöjen toimivuuteen sekä osaamisen kehittämiseen. Monipaikkaisen työn kautta kehitetään uusia työ-, yhteistyö- ja toimintatapoja mukaan lukien erilaisten viestintäkanavien hyödyntäminen ja etätyö. Henkilöstöä kannustetaan joustavan ja monipaikkaisen työntekemisen avulla laajaan yhteistyöhön ja avoimeen vuorovaikutukseen sekä tiedon jakamiseen. Toimialan työhyvinvointihankkeessa edistetään mm. muutos- ja etäjohtamista, vahvistetaan aktiivista

esimiestyön otetta ja kehitetään uusia digitaalisia vuorovaikutteisia työtapoja.

Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista vahvistetaan henkilökohtaisilla osaamisen kehittämissuunnitelmilla. Osaamisen kehittämissuunnittelu [koulutussuunnittelu] ulotetaan kattamaan koko toimiala. Henkilöstön valmiuksia työskennellä tulevaisuuden monitilatyöympäristössä ja digitalisoituvien palveluiden parissa vahvistetaan mm. tietoteknisiä valmiuksia ja ns. mobiilityöskentelytaitoja parantamalla sekä asiakaspalvelutaitojen vahvistamisella.

Henkilöstön osallisuutta vahvistetaan jaetun johtajuuden avulla, jossa yhteisön jäsenet johdon tuella osallistuvat toiminnan ja itsensä johtamiseen. Tavoitteena on mm. uusien toimintatapojen yhteinen kehittäminen ja kokeilu, yhteinen tavoitteiden asettelu ja niihin sitoutuminen sekä muutosta ja oppimista tukevan työympäristön rakentaminen.

Toimintaympäristön muutoksiin, tuottavuuden lisäämiseen ja palvelutoiminnan tehostamiseen kohdistuviin odotuksiin varaudutaan lisäämällä yhteistyötä palvelukokonaisuuksien ja yksiköiden sekä muiden toimialojen kanssa. Kaupunkiympäristö toimialan tavoitteena on mm. yhteisten prosessien sujuvoittaminen ja asiakaspalvelun parantaminen.

Tilankäyttösuunnitelma 2017–2026

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa toimialan uuden toimitaloratkaisun valmistelua. Tilahanke tulee vaikuttamaan koko toimialan tulevaan tilankäyttöön.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuuden henkilöstö sijoittuu seuraaviin osoitteisiin: Sörnäistenkatu 1 (maaomaisuus ja tontit) ja Kansakoulunkatu (suunnittelu, kaavoitus). Palvelu-aluekokonaisuus ei tule lisäämään toimitiloja vaan toimitilojen käytön tehostaminen tapahtuu keskittämällä toimintaa Sörnäisiin.

Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden henkilöstö sijoittuu seuraaviin osoitteisiin: Elimäenkatu 5 (rakennettu omaisuus, tilapalvelut ylläpito, rakennuttaminen), Junailijankuja 3 (asuntotuotanto) sekä Vanha talvitie 10 (Tukkutori). Asuntotuotannon henkilöstömäärän lisääntyminen on nostanut tilankäytön tehokkuutta.

Palvelut ja luvat palvelukokonaisuuden henkilöstö sijoittuu seuraaviin osoitteisiin:

Kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelupisteet sijoittuvat: Narinkka 2 (kaupunkisuunnittelu), Silta-saarenkatu 13 (rakennusvalvonta), Elimäenkatu 5

(alueiden valvonta, pysäköinti), Sörnäistenkatu 1 (kaupunkimittaus), Sörnäistenkatu 1 (johtotietopalvelu), Itämerenkatu 3 (vuokra-asuntojen välitys), Hämeentie 3 (hitas- ja asumisoikeusasiat, rakentamisen ja peruskorjauksen tuet, valvonta-asiat).

Muilta osin palvelukokonaisuuden toiminnot sijoittuvat: Viikinkaari 2a (ympäristöpalvelu), Siltasaarenkatu 13 (rakennusvalvontapalvelu), Sörnäistenkatu 1 (kaupunkimittauspalvelut). Viikinkaari 2a:ssa sijaitsevien ympäristöpalvelujen toimitilojen käyttöaste on noin 100 %. Projekteihin liittyvien määräaikaisten työntekijöiden palkkaamisen seurauksena käyttöön otetaan mahdollisesti ajoittain myös kokous- ja käytävätiloja. Tavoite etätyöskentelyn lisäämiseksi voi vapauttaa työtiloja tilapäisesti. Etätyötiloina pyritään käyttämään tarvittaessa kaupungin omia tiloja.

Toimialan hallintotoiminnot sijoittuvat pääosin Sörnäistenkatu 1:ssä sijaitseviin toimitiloihin.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa

Palvelukokonaisuus seuraa määrä- ja talousmittareissaan kaupunkisuunnittelun kokonaismenoja suhteessa asukaslukuun. Mittari on samalla tasolla kuin vertailtavissa olevalla naapurikunnalla. Kaupunkisuunnittelupalvelun asemakaavoituksella tarjotaan saavutettavuudeltaan erinomaisia ja ympäristöolosuhteiltaan kilpailukykyisiä sijaintipaikkoja pääkonttoritason toimitiloille. Kaupunkisuunnittelupalvelu luo edellytykset laadukkaalle ympäristölle ja monimuotoiselle asumiselle.

Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 %:n tasolla valtuustokaudella 2013–2016

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin pyritään luomaan nykyisille ja uusille yrityksille edellytyksiä sijoittua Helsinkiin sekä kehittää toimintaansa.

Helsingiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Tavoitteena on tontinluovutuksella luoda edellytykset korkeatasoisen ja vetovoimaisen asuntotuotannon toteutumiselle Helsingissä. Vuotuista luovutetun asuntorakennusoikeuden määrää seurataan. Tavoitteena on tarjota tontteja asuntorakentamiseen AM-ohjelman toteuttamiseksi. Asuntorakentaminen jatkuu Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuoressa sekä Kuninkaantammessa. Täydennysrakentamiskorvauksella edistetään asuntojen lisärakentamista kaupungin vuokratonteilla.

Lisäksi kehitetään aktiivisesti kaupungin tonttitarjontaa ja osallistutaan elinkeinotoiminnan kehittämishankkeisiin yhdessä elinkeinoelämän ja keskushallinnon kanssa.

Rakennukset ja yleiset alueet

Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa

Rakentamisen tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamisen menettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Yleisten alueiden investoinneissa ja ylläpidossa panostetaan erityisesti yritystoiminnan toiminta- ja kehitysedellytyksiin. Lisäksi tavoitteena on nopeuttaa asemakaavan toteutusta infrainvestointien osalta.

Palvelukokonaisuus mahdollistaa myös erilaiset tapahtumat ja kehittää yleisten alueiden käytön periaatteita. Tämä luo edellytyksiä matkailuun liittyvälle yritystoiminnalle.

Palvelukokonaisuus edistää kaupungin asuntotuotantotavoitteen toteutumista kaavayhteistyöllä sekä ajoittamalla yleisten alueiden investointihankkeiden suunnittelu ja rakentaminen siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisu-aikataulua. Asuntotuotannon edellytysten luominen aikaistaa verotulojen kehitystä, kun tontit voidaan luovuttaa aikaisemmin.

Rakennuttamispalveluiden kustannusten vertailutietoa ei ole kuntasektorilla käytettävissä. ARA-tuotannossa ARA vahvistaa rakennuttajapalkkiot ja ne ovat samat kaikille tuottajille. Hitas-tuotantoa muissa kunnissa ei ole.

Näillä toimenpiteillä pyritään luomaan Helsingistä entistä houkuttelevampi kaupunki sekä yrityksille että asukkaille.

Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 %:n tasolla valtuustokaudella 2013–2016:

Kaupungin oma asuntotuotanto tarjoaa kohtuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle, mikä tekee Helsingistä houkuttelevamman sijaintipaikan yritysten toiminnoille. Asuntotuotannon toiminta tukee työvoiman saatavuutta ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia sijoittua Helsinkiin.

Helsinkiäisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Uusien merenranta-alueiden rakentamisella ja täydennysrakentamisella pyritään luomaan Helsingistä houkutteleva asuinkunta työssäkäyvälle aktiiviväestölle. Asuinalueiden ja asuntorakentamisen taso pidetään korkeana. AM-ohjelman mukaan kaupungin asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma.

Asuntotuotanto pyrkii rakennuttamaan Hitas-asunto-osakeyhtiöitä alueille, joilla muuta omistusasuntotuotantoa ei ole, jos se taloudellisesti on mahdollista. Asuntotuotanto toteuttaa AM-ohjelman tavoitetta hallinta- ja rahoitusmuodoiltaan monipuolisesta asuntotuotannosta, mikä tukee kaupungin tasapainoista kasvua ja ehkäisee asukasrakenteen alueellista yksipuolistumista.

Palvelut ja luvat

Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa

Helsingissä ympäristöterveydenhuollon (elintarviketurvallisuus- ja ympäristöterveyspalvelut) nettokustannukset vuonna 2014 olivat Kuntaliiton tilaston (www.kunnat.net/kustannusrakenne) mukaan 2 euroa/asukas, kun ne koko maassa olivat 15 euroa/asukas. Espoon osalta vastaava kustannus oli 5 euroa/asukas ja Vantaan osalta 6 euroa/asukas, joten ympäristöterveydenhuollon kustannukset ovat Helsingissä muita pääkaupunkiseudun kuntia alhaisemmat. Alhaisemmat kustannukset saattavat johtua mm. valvonta-alueen maantieteellisestä koosta ja siitä, että Helsingissä eläinlääkintähuolto on järjestetty kustannustehokkaasti.

Rakennusvalvonnan henkilöstömäärä vuonna 2015 on asukaslukuun suhteutettuna Helsingissä 1,77 henkilötyövuotta/10 000 as. (Espoossa 1,97 ja Vantaalla 2,13). Tulot muodostuvat pääosin rakennusvalvonta-maksuista, joita peritään lupapäätöksistä. Yritysten toimitilahankkeiden lupaprosessin kesto on pyritty pitämään lyhyenä.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Tietotekniikkaohjelman painopistealueiden toteutumisen keskeisiä palvelualueen toimia ovat:

- Palvelukokonaisuus on vahvasti mukana sekä kaupunkiyhteisissä että kaupunkiympäristötoimialan yhteishankkeissa. Ydintoiminnan kehittäminen toteutetaan ottaen huomioon kaupungin kokonaisuus.
- Palvelukokonaisuus jatkaa avoimen datan saatavuuden parantamista
- Laatutyön tuloksena tuottavuutta parannetaan

Rakennukset ja yleiset alueet

Taloteknisten tietojärjestelmien parempaan hallittavuuteen tähtäävää kehittämishanketta jatketaan. Osana kehittämishanketta täsmennetään kiinteistöturvallisuuden vastuunjakoja yhdessä kaupunginkanslian kanssa.

Talotekninen tietoverkko -hankkeen tavoitteena on selvittää ja kuvata toimialan omistamien sekä hallinnoimien rakennusten ja niiden tilojen taloteknisten tietojärjestelmien nykytila ja määritellä niille kehitystavoitteita tieto- ja tilaturvallisuuden, hallittavuuden, etähallinnan, yhtenäistämisen, automaatiotason noston, hankinnan yhtenäistämisen ja yleisen kustannustehokkuuden osalta.

Asuntotuotanto käyttää hankesuunnitteluun, rakennus-aikaiseen hankeseurantaan ja johdon raportointiin teetettyä tietokantaa. Palvelun raportointijärjestelmää kehitetään edelleen LASKE -, Tasku- ja Heta -järjestelmien puitteissa.

Palvelut ja luvat

Paikkatietosektorin yhteistyö jatkuu tiiviinä niin kaupungin, seudun kuin valtakunnankin tasoilla. Hallintokuntien yhteistyönä varaudutaan myös jatkamaan toimenpideohjelmia kaupunkiympäristön toimialan tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseksi ja tunnistettujen ydinaineistojen ylläpidon ja yhteiskäytön tehostamiseksi. Tietojärjestelmissä lisätään vaiheittain avoimen lähdekoodin ohjelmistojen osuutta. Valtakunnallisista hankkeista erityisen merkittäviä ovat kolmiulotteisen kiinteistönmuodostuksen mahdollistavan järjestelmän toteutus ja käyttöönotto, valtakunnallisesti

yhtenäisten paikkatietotuotteiden kehittäminen ja kansallisen maastotietokannan uudistus.

Asumisen palvelut on keskitetty kaupungin sähköiseen asiointipalveluun. Näiden palveluiden laatua kehitetään asioinnin helppoutta ja vuorovaikutteisuutta lisäämällä.

Rakennusvalvonnan keskeisiä kaupungin strategisia tavoitteita ovat mm. sähköisten palvelujen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen. Rakennusvalvonta on käyttöönottonut asiakaslähtöisen sähköisen lupahakemuspalvelun eHakemus-hankkeessa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Sähköisen asioinnin kehittämisessä keskeisiä toimia ovat:

- Tontinhaku- ja tontinmyyntiprosesseissa siirrytään asteittain sähköiseen asiointiin.
- Kaupunkitasoisen palautejärjestelmän hyödyntäminen asiakaspalvelun parantamisessa.
- Selvitys siitä, miten voidaan edistää suunnitelmien julkaisemista avoimena datana.
- Kaupungille kehitettävän 3D-kaupunkimallin hyödyntäminen vuorovaikutuksessa.

Rakennukset ja yleiset alueet

Kehittämishankkeiden keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden lisääminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, IT-tehokkuuden ja -osaamisen kartuttaminen. Tiedonhallintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti lukuisten tietojärjestelmien tarpeet, palvelurajat ylittävät prosessit, kaupungin ulkopuolinen käyttö ja hanke- ja projektihallinta. Tietoaineistojen avaamista jatketaan mahdollisimman kattavasti avoimen datan periaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkin unohtamatta itse prosessien avaamista ja tiedon avaamista toisille hallintokunnille.

Rakennusten ylläpitoon liittyvän sähköisen projektipankin ja huoltokirjan uuden kehitysversion (BEM) ns. kohdetietojärjestelmän käyttöönoton, sekä niiden Haltia-ohjelmaan integroinnin myötä helpotetaan ohjelmien ylläpitoa ja laajennetaan niiden sisältämän tiedon käyttöä yhä monipuolisemmin palvelemaan kiinteistöjen ylläpitoa elinkaaren aikana. BEM-kohdetietojärjestelmään kootaan jatkossa kunnossapitokorjaustarpeista ja pienistä toiminnallisista investointitarpeista korjaustarverkisteri, joka muuttuu toiminnan myötä korjausohjelmaksi (PTS) ja Haltian tilaustietojen sekä BIP:n laskujen käsittelyn myötä korjaushistoriarekisteriksi. Ohjelman kautta niin tilan käyttäjä, huollonedustaja sekä isännöinti pystyvät

seuraamaan ajan tasalla rekisterin tapahtumia. Sähköisen huoltokirjan käyttöä lisätään edelleen asiakkaiden palvelupyyntöjen ja heidän havaitsemiensa korjaustarpeiden ilmoittamisessa, sisäilmaongelmien ilmoittamisessa, korjauksiin liittyvässä tiedottamisessa, tiedotteiden yms. asiakirjojen säilyttämisessä.

Asuntotuotanto on uudistanut www -sivustonsa ja kehittänyt sähköisen menettelyn Hitas-asuntojen hakua ja arvontaa varten. Asuntotuotanto on mukana sähköiseen arkistointiin tähtäävässä TOS-projektissa.

Palvelut ja luvat

Valtion sähköisen asiointin hankkeiden edistymistä seurataan ja tarpeen mukaan lisätään kaupungin asiointi.hel.fi -palvelun lomakkeita. Sähköisen asiointin käyttäjämääriä pyritään lisäämään määrätietoisesti hyödyntämällä erilaisia viestintäkanavia. Chatin käyttöä laajennetaan asiointikanavana.

Paikkatietosektorin palvelukokonaisuuden aineistoja, toimintoja ja kapasiteettia kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä julkishallinnon muiden palvelutuottajien kanssa. Resurssien puitteissa jatketaan myös aineistojen avaamista vapaaseen maksuttomaan käyttöön. Lisäksi paikkatietojen käyttöä tuetaan kaupunkiyhteisellä asiointialustalla sekä hallintokuntien muilla sivustoilla. Sähköisen asiointin toimintoja kehitetään edelleen ja käyttöä laajennetaan vaiheittainen myös johtotietopalvelun, rakennusvalvonnan, rakentamisen tietopalvelun ja kiinteistönmuodostuksen sektoreilla.

Rakennusvalvonnan hankkeet sisältävät sähköisen lupahakemuspalvelun käytön laajentamisen ja hyödyntämisen yli hallintokuntien menevissä prosesseissa (Lupapiste), sähköisen pysyvän säilyttämisen ratkaisun pilotoinnin, paperilla haetun ja arkistoidun materiaalin digitalisoinnin, 3D-kaupunkimallin päivittämiseen tarvittavien IFC-mallien keräämisen pilotoinnin, arkiston sähköisen asiointipalvelun integroinnin (Araska) lupakäsittelyn sähköiseen asiointiin sekä rakennusrekisterin (Facta), valtion tietojärjestelmien (VRK) ja lupakäsittelyn sähköisen asiointin (Lupapiste) integraation kehittämisen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

31001 Kaupunkirakenne

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Laaditaan yleiskaavan toteuttamishjelma yhdessä kaupunginkanslian ja kanssa.
- Laaditaan MAL-sopimuksen ja uuden AM-ohjelman mukaisesti asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 600 000 kem2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle.
- Asemakaavoitetusta asuntokerrosalämäärästä on täydennysrakentamista vähintään 200 000 kem2.
- Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta ja joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2 %-yksikköä edellisvuoden toteumasta.
- Malmin lentokenttäalueen asemakaavoituksen jatkaminen: Fallkullanpuiston asemakaava, lentokenttärakennuksen ja hangaarin suojelukaava ja Malmin raitiotie- ja liikenneyhteydet Kivikon ja Tattariharjun välillä. Asemakaavaehdotukset valmistellaan lautakunnan käsittelyyn vuoden 2017 aikana.
- Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 %-yksikköä edellisvuoden toteumasta.
- Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2%-yksikköä edellisvuoden toteumasta.
- Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia tehdään ympäristövalvonnassa 400 tarkastusta elintarvikevalvonnassa 2 600 Oiva-järjestelmän mukaista tarkastusta ja terveydensuojelussa ja tupakkavalvonnassa yhteensä 350 tarkastusta.
- Luonnon monimuotoisuutta turvataan laatimalla hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoitusesitykset kolmelle alueelle.
- Ympäristötalon kokonaisenergiankulutus vuonna 2017 on 6 % pienempi kuin vuoden 2014 kokonaisenergiankulutus.
- Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 prosenttia hyötykäytetään.
- Asunto-ohjelman mukaisille tonteille rakennetaan katu sellaiseen vaiheeseen, että tontin rakentaminen on oikea-aikaisesti mahdollista.
- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa.
- Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2015 vuoden 2017 loppuun mennessä 30:llä prosenttiyksiköllä.
- Rakennusvalvontaan saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 % käsitellään 6 viikossa (=1,4 kuukautta).

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Turvataan yritysten toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi ja oikea-aikaisesti toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyvillä paikoilla
- Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee. Vuonna 2017 toteutetaan edellisvuonna kehitetty seurantamenetelmä.
- Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.
- Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.
- Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen. Vuoden 2017 aikana laaditaan rakennuspalvelun kanssa yhteiset tavoitteet pyöräilyinfran toteuttamiseen ja yhteiset mittarit vaikutusten seuraamiseen.
- Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan 80 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.
- Oleskelutilojen, mm. päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniaa edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 120 vuorokaudessa.
- Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 % ratkaistaan 220 vuorokaudessa asian vireille tulosta.
- Yksittäisten ruokamyrkytyspäilyjen keskimääräinen käsittelyaika on enintään 6 vuorokautta.
- Rakennusvalvonta käy vuonna 2017 projektiluonteisesti läpi erikseen valittavan kantakaupungin osa-alueen selvittääkseen mahdolliset erot lupapäätösten mukaan toteutuneiden rakennusten laajuustietojen ja kiinteistöverotuksen pohjana olevien laajuustietojen (kokonaisala) välillä. Projekti toteutetaan yhteistyössä veroviranomaisten kanssa. Saatujen tulosten perusteella selvitystyötä jatketaan seuraavina vuosina muilla alueilla.
- Palvelun tavoitteena on pystyä rationalisoimaan toimintaansa niin, että katselmusten ja erityissuunnitelmien lukumääriä voidaan vähentää. Valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä kohdistetaan riskialttiisiin kohteisiin.
- Talousarviossa on edellä esitettyjen lisäksi ennakoitu suhdanteista riippuvia suoritteita, kuten tehtävien lupapäätösten määrää sekä uudisrakentamista koskevia lupa-, kappale- ja kerrosneliömetrimääriä eri rakentamistarkoituksittain.
- Seurattavana suoritteena on myös kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 tavoite: Toimiva Helsinki, Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa; toimenpide: ”Helsinkiin rakennetaan vuosittain 5500 asuntoa uudistuotantona sekä käyttötarkoituksen muutoksin”. Vuoden 2016 Kotikaupunkina Helsinki –ohjelman (AM-ohjelma) mukaisesti vuotuinen asuntotuotantotavoite nousee

6 000 asuntoon ja edelleen 7 000 asuntoon vuoteen 2019 mennessä.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

- Kaupunkiympäristön toimiala on sitoutunut osana ilmastonmuutoksen hillintää noudattamaan kaupungin energiansäästötavoitteita. Tavoitteiden toteuttamista varten määritellään vuosittain energiansäästön toimenpiteet. Ne perustuvat vuonna 2012 laadittuun energiansäästön toimintasuunnitelmaan. Toimenpiteet kohdistuvat yleisten alueiden rakentamiseen, katuvalaistukseen ja toimitilojen energiatehokkuuteen sekä toimistotyön energiankulutuksen hallintaan.
- Toimiala koordinoi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Helsingin kaupungin energiansäästötoimintaa mm. vastaamalla energiansäästöneuvottelukunnan (ESNK) toiminnasta ja avustamalla hallintokuntia energiansäästötavoitteiden laatimisessa. Lisäksi julkisten toimitilojen rakennuttamisessa panostetaan energiatehokkuuteen, energiansäästöön sekä matala- ja lähes nollaenergia-rakentamiseen.
- Maamassojen mahdollisimman korkealla hyötykäyttöasteella pyritään ympäristönsuojeluun. Tavoitteena on, että vähintään 80 prosenttia katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista hyötykäytetään.
- Rakennusvalvonta toimii vuokralaisena kaupungin omistaman kiinteistöyhtiön tiloissa. Tällä hetkellä oman energiakulutuksen määrä ei ole eroteltavissa rakennuksessa toimivien muiden vuokralaisten kulutuksesta. Rakennusvalvonnassa ei omisteta autoja vaan henkilöstö tekee omilla autoillansa tarkastuskäyntimatkoja rakennustyömaille ja muihin kohteisiin. Ajokilometrien määrä on ollut laskusuunnassa jo useamman vuoden ajan. Vähentymäksi on arvioitu 5–6 % suunnitelmakauden aikana, ellei rakentaminen vilkastu ja vastaavasti tarkastuskäyntien määrä olennaisesti kasva. Keskeinen kehitysalue, sähköisen asioinnin edistäminen tähtää mm. rakennusvalvonnassa käytettävien paperipiirustusten määrän vähentämiseen. Palvelun rooli energiatehokkuuden parantamisessa painottuu siihen, että rakennushankkeisiin ryhtyvät ylittävät esim. energiatehokkuudessa valtakunnallisen vähimmäistason. Tähän pyritään ja on pyritty osin myös taksan muuttamisella siten, että se kannustaa määräysten vähimmäistasoa parempaan lopputulokseen.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liitteessä 1 on esitetty talousarviokohdan määrä- ja taloustavoitteet.

31002 Rakennukset

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Energiänsäästöavoite vuonna 2017 on energiänsäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 12 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästöavoitteet.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Liitteessä 2 on esitetty talousarviokohdan muut toiminnalliset tavoitteet.

Energiätehoakkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Liitteessä 2 on esitetty talousarviokohdan energiätehoakkuuteen liittyvät tavoitteet.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liitteessä 2 on esitetty talousarviokohdan energiätehoakkuuteen muut määrä- ja taloustavoitteet.

31003 Asuntotuotanto

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Asuntotuotanto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotanto-toimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa AM-ohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2017 on 1 500 asuntoa.
- Toimisto rakennuttaa siltä tilattavat kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjaukset yhtiöiden investointi-budjettien ja aikataulujen mukaisesti.

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Nettobudjetoidun asuntotuotannon sitova tavoitteena on toimintakate. Toimintakatetavoite vuodelle 2017 on 1 004 000 euroa. Asuntotuotannon tuottavuuden kehitys perustuu tuotettavien asuntojen ja peruskorjausten sekä henkilöstön määrään. Tuotannon käynnistymiseen

vaikuttavat mm. tonttilanne ja rakentamisen yleinen suhdannetilanne. Taloussuunnitelmakaudella korostuvat kohtuuhintaisen asuntotuotannon mahdollistavien tonttien saatavuus, niiden rakentamiskelpoisuus ja yleisen taloustilanteen epävarmuus. Taloussuunnitelmakaudella tulisi AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti käynnistää yhteensä 4 500 asunnon toteuttaminen.

- Asuntotuotantotoimikunnalle varatuista tonteista osa edellyttää kumppanuuskaavoitusta tai vastaavaa menettelyä.
- Tällaisissa hankkeissa kaavojen valmistumisen ja tonttien rakentamiskelpoisuuden aikataulut voivat vaihdella suuresti. Tällöin tontin varauksesta rakentamiseen kuluva keskimääräinen aika on myös pitempi kuin valmiiksi rakentamiskelpoisella tontilla.
- Kumppanuuskaavoitus edellyttää Asuntotuotannolta merkittävää lisäpanostusta ja resurssin varaamista asemakaavan laatimisvaiheeseen. Mikäli kumppanuuskaavoitus tuottaa paremmin toteutettavissa olevia kaavoja, projektien toteutusvaiheessa toiminnan tehokkuus ja tuottavuus saattavat parantua.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

- Asuntotuotanto on mukana Ekologisen rakentamisen ohjelma -projektissa yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja kaupunginkanslian elinkeinopalvelujen kanssa. Projektin lopputuloksena syntyy Ekologisen rakentamisen toimenpideohjelma uudisrakentamiselle ja peruskorjauksille vuosille 2017–2021.
- Asuntotuotannon uudiskohteiden E-lukutavoite asuinkerrostaloille on 115 kWhE/m². Tavoite asettuu energiatehokkuusluokan C puoliväliin ja on noin 12 % määräystasoa (130 kWhE/m²) tiukempi. Peruskorjauskohteissa pyritään luokkaan D. Tavoite määritellään hankekohtaisesti teknisten, taloudellisten ja toiminnallisten mahdollisuuksien mukaan. Omassa toiminnassa tavoitellaan 2 %:n energiansäästöä vuosittain.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liitteessä 3 on esitetty talousarviokohdan määrä- ja taloustavoitteet.

31001 Kaupunkirakenne	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Suoritettavatavoitteet – Prestationsmål						
Luovutettu asuntorakennusoikeus vähintään, kem ² – Överlåten byggrätt för bostäder minst, m ² vy Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv. – Marknadsföringstid för ledigblivande hyresbostäder högst, medeltal i dagar Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv – Utförandetid för centrala tjänster i Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään – Externa arrenden minst, mn €	277 753	325 000	325 000	380 000	380 000	380 000
	2,9	5	2,4	5	5	5
	16	19	19	19	19	19
	191,3	200	204	210	214	218
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl – Hissar byggda med stöd av staden, st.	66	60	86	60	60	60
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5 v. keskiarvo, ha) – Mark som undersökts och satts i byggbart skick (medeltal för 5 år), ha Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl – Skador på över 0,5 mn euro som beror på den geotekniska planeringen inträffar inte vid grund- och beräbvaanddet. antal skador. st.	22	15	15	15	15	15
	0	0	0	0	0	0
Ylläpidettävä katuala, ha – Gatumark som ska underhållas, ha Ylläpidettävät sillat, m ² – Broar som ska underhållas, m ²	2 114	2 125	2 125	2 102	2 112	2 122
	318 778	318 778	318 778	310 364	310 364	310 364
Yleiset käymälät, kpl – Allmänna toaletter, st.	39	40	40	39	39	40
Uudelleen päällystetty katuala, ha – Gatumark med förnyad beläggning, ha	45	45	45	46	46	46
Rakennetut puistot, ha – Anlagda parker, ha	886	907	907	919	924	929
Pellot ja niityt, ha – Åkrar och ängar, ha	1 175	1 180	1 180	1 045	1 045	1 045
Metsäiset alueet, ha – Skogiga områden, ha	4 739	4 739	4 739	4 655	4 655	4 655
Katuvihreä, ha – Gatugrönska, ha	479	491	491	491	496	501
Lupapäätökset, kpl – Tillståndsbeslut, st.	2 525	3 500	3 500	3500	3 600	3 600
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl – Tillståndsbeslut för nybyggnad, st.	473	650	650	650	700	700
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja kpl – Tillståndsbeslut för nybyggnad, bostäder, st.	5 034	5 000	5 000	6 000	6 000	6 000
Käyttötarkoituksen muutokset, asuntoja kpl – Ändring av användningsändamål, bostäder, st.	677	500	500	1 000	1 000	1 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilät, julkiset tilat kem ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad, kontor, affärslokaler, offentliga lokaler, m ² vy Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus ja varastotilat kem ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad; industri- och lagerlokaler, m ² vy	265 640	200 000	200 000	300 000	300 000	300 000
	13 087	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut kem ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad; övriga lokaler, m ² vy	5 260	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Erytysuunnitelmat, kpl – Specialplaner, st.	43 951	35 000	35 000	36 000	36 000	36 000
Katselmukset, kpl – Syneförrättningar, st.	15 799	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Uudisrakentamisen määrä milj. m ³ – Nybyggnadsvolym, milj. m ³	3,7	3,8	3,8	4,3	4,3	4,3
Asiakaspalvelutapahtumat – Kundtjänstkontakter	125 000	125 000	130 000	125 000	125 000	125 000
Alueidenkäytön valvontatapahtumat – Tillsynskontakter i områdesanvändningen				15 000	15 000	15 000
Katutyöluvat – Gatuarbetstillstånd	5 963	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000
Tilapäiset liikennejärjestelyt, kpl – Tillfälliga trafikarrangemang, st.	3 437	5 675	5 425	6 700	6 700	6 700
Sijitusluvat ja -suostumukset – Lokaliseringstillstånd och -avtal	431	425	425	450	450	450
Maanvuokrasopimukset, HKR – Arrendeavtal HKR	3 680	1 400	1 150	1 500	1 500	1 500
Tonttikorkeusilmoitukset – Tomthöjdanmålningar	500	500	500	600	600	600

Pysäköinnin valvontatapahtumat – Övervakningskontakter i parkeringen				1 000 000	1 200 000	1 200 000
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl – Felparkeringsavgifter och -anmärkningar, st.	230 000	190 000	190 000	200 000	200 000	200 000
Pysäköintiautomaatit, kpl – Parkeringsautomater, st.	600	550	550	500	450	400
Pysäköintitunnukset – Parkeringstecken				28 000	28 000	28 000
Kunnossa- ja puhtaanapitosiirrot, kpl – Underhålls- och renhållningsflyttningar, st.	13 900	11 900	11 900	11 900	11 900	11 900
Pysäköinninvalvonnan siirrot, kpl – Flyttningar i parkeringsövervakningen	5 100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100

Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet

Kaupunkisuunnittelun menot €/ asukas	39,7	41	41	41	41	40
Kaupunkisuunnittelun menot €/ kaavoitettu kokonaiskerrosala (kem ² 5 v keskiarvo)	22,6	20	20	23	22	23
Ulkovalaistuksen energian kulutus KWh/asukas – Energiförbrukning, utomhusbelysningen, KWh/invånare	81,14	79,11	79,11	73,43	71,23	69,09

Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning

Kaavoituksen mahdollistamat uudet asunnot (kpl)*	6 168	5 500	5 500	6 000	6 000	7 000
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (kem ²)* ^{***}	1 107 000	1 000 000	1 000 000	1 250 000	1 300 000	1 400 000
Joukkoliikenne-etuudet sisältävien tulosuuntien kokonaismäärä liikennevaloliitymissä yhteensä (kpl) **	42	80	80	980	1000	1000
Katukilometrit (km)		1 080	1 080	>1 080	>1 080	>1 080
Suunnitellut baana- ja pyöräilyn pääväyläkilometrit (km) ***				10	10	10
Suunniteltujen pyöräpysäköintipaikkojen lkm ***				300	300	300

*) sisältää poikkeamispäätökset

**) vuosilta 2015-16 ko. vuoden lisäys ja vuodesta
2017 eteenpäin kokonaismäärä

***) kyseisen vuoden lisäys

Resurssit – Resurser

Henkilöstön määrä – Antal anställda *)				1140	1103	1066

Henkilötyövuodet – Årsverken **)

*) karkea arvio hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön
määrän vähentämisen vaikutuksesta
kokonaishenkilöstömäärään (ei sisällä yleisiä alueita)

**) tietoa ei vielä saatavissa

Tuottavuuden toteutuminen 2015 - 2019 (tuottavuus 2017=100) – Produktivitet utfall 2015 - 2019 (produktivitet 2017=100)

	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Tuottavuus – Produktivitet				100	101	102

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2015 - 2019 – Effektivitet i lokalanvändningen 2015 - 2019

	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ² – Lokalyta sammanlagt, m ² lägenhetsyta	137 097	156 145	156 145	155 848	157 696	157 696

31002 Rakennukset	2015	2016	2016	2017	2018	2019

Suoritettavatavoitteet – Prestationsmål

Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään % *) – Andelen tomma lokaler i lokalbeståndet högst, % *)	3,9	4	4	4	4	4

Uudisrakennukset ja peruskorj, m ² – Nybyggnad och ombyggnad, m ²	50 000	50 000	76 376	30 000	35 000	40 000
Arkkitehtuuripalvelun projekteille tehdyt tunnit – Timmar avlagda för arkitekturavdelningens projekt	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

Tehokkuus/taloudellisuus –
Effektivitet/lönsamhet

Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v – Väderkorrigerad förbrukning av värmeenergi i stadens servicebyggnader, kWh/m ² bruttoyta/år	141,3	142	141	141	140	139

Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens
omfattning

Tiloja vuokrauksessa, m ² – Uthyrda lokaler, m ²	2 956 000	2 970 000	2 970 000	2 970 000	2 970 000	2 970 000
Tiloja ylläpidossa, m ² – Underhållna lokaler, m ²	1 883 000	1 870 000	1 880 000	1 880 000	1 870 000	1 870 000
Tilojen pinta-ala suhteessa asiakasmäärään **) – Lokalernas yta i relation till antalet kunder **)		4,07	4,07	4,08	4,03	4,03

Resurssit – Resurser

Henkilöstön määrä – Antal anställda *)				393	393	393

Henkilötyövuodet – Årsverken **)

*) sisältää yleiset alueet henkilöstön, ei sisällä avoimia
vakansseja

**) tietoa ei vielä saatavissa

Tuottavuuden toteutuminen 2015 - 2019 (tuottavuus 2017=100) – Produktivitet utfall 2015 - 2019 (produktivitet 2017=100)

	2015	2016	2016	2017	2018	2019

Tuottavuus – Produktivitet				100	101	102

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2015 - 2019 – Effektivitet i lokalanvändningen 2015 - 2019

	2015	2016	2016	2017	2018	2019

Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ² – Lokalyta sammanslagt, m ² lägenhetsyta	137 097	156 145	156 145	155 848	157 696	157 696

31003 Asuntotuotanto	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Suoritetaavoitteet – Prestationsmål						
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - ARA-produktion: startbeslut , bostäder, st.	807	1 407	1 543	1 238	1 200	1 200
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Annan nyproduktion: startbeslut, bostäder, st.	238	93	268	262	300	300
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl - Nyproduktion: startbeslut, bostäder st.	1 045	1 500	1 811	1 500	1 500	1 500
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl - Ombyggnad: startbeslut, bostäder st.	864	815	555	697	1 165	834

**Tehokkuus/taloudellisuus –
Effektivitet/lönsamhet**

Resurssit – Resurser

Henkilöstön määrä – Antal anställda *) 56 56 56

Henkilötyövuodet – Årsverken **)

*) ei sisällä avoimia vakansseja

**) tietoa ei vielä saatavissa

Tilat m² – Lokaler m² 1 787 1 787 1 984 1 984 1 984 1 984

Henkilötyövuodet – Årsverken

Tuottavuuden toteutuminen 2015 - 2019 (tuottavuus 2017=100) – Produktivitet utfall 2015 - 2019 (produktivitet 2017=100)

	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Tuottavuus – Produktivitet				100	101	102

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2015 - 2019 – Effektivitet i lokalanvändningen 2015 - 2019

	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Tilojen kokonaispinta-ala htm ² – Lokalyta sammanlagt, m ² lägenhetsyta	1 787	1 787	1 984	1 984	1 984	1 984